

Kurzemnieku aprīlim var abonēt

līdz 27. martam

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu)
- pasta nodaļās
- pie pastniekiem
- redakcijā (ietaupot 71 centu)



Jāgriež uz priekšu!

25. martā 3.00 jeb naktī no sestdienas uz svētdienu, pārejot uz vasaras laiku, pulksteņa rādītāji jāpagriež vienu stundu uz priekšu.



Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Piektdiena, 2018. gada 23. marts

Nr. 35
(11 271)

Cena
0,68 eiro

Kultūras pielikums



Kas kultūrā Kurzemē?
Meklējiet iekšlapās!

Ar pavasari atnāk kultūras darbinieku svētki



„Mani pārsteigt ir diezgan grūti, bet šoreiz tas jums izdevās,” mūziķiem no *Mirage Jazz Orchestra* atzinās Kuldīgas kultūras centra direktore Inta Burnevica.

Lāsma Reimanes foto

Tradicionālie Kuldīgas novada kultūras darbinieku svētki šoreiz iekrita astroloģiskā pavasara pirmajā dienā.

Tos kuplināja vietējais saksofonistu ansamblis un vīru ansamblis *Daile* no Rīgas. Netrūka arī pārsteigumu. Kad darba jubilejā tika sveikta Kuldīgas kultūras centra direktore Inta Burnevica, vērās zāles durvis un ar apsveikuma dziesmu iekšā nāca Raivo Stašāns, Marko Ojala un Lauris Amantovs no ilggadējā partnera – grupas *Mirage Jazz Orchestra*.

(Vairāk → 3. lpp.;
fotogalerija:
www.kurzemnieks.lv.)

Inguna Spuleniece

Pieminam politiski represētos.

Velta Raituma nepilnu sešu gadu vecumā ar māti un vecāko brāli izsūtīta uz Omskas apgabalu Krievijā, no kura atgriezās pēc deviņiem smagiem gadiem.

→ 5. lpp.



Pasha Lieldienu galdam.
Jāķeras klāt!

→ 6. lpp.

Kāds būs mācību saturs Latvijas Mākslas akadēmijas topošajā filiālē Kuldīgā?

→ 4. lpp.



Atbildes divas dienas meklēja darba grupa.

Galvenie virzieni:
programmas maģistriem sociālajās zinībās, dizainā, biznesā un tehnoloģijās.

Jautājiet Daigai Kalniņai!

Līdz 27. martam gaidām jautājumus Alsungas novada domes priekšsēdei Daigai Kalniņai. *Kurzemnieks* pašvaldības vadītāju iztaujās par novada budžetu, infrastruktūru, nākotnes vīziju izglītībā un citiem aktuāliem jautājumiem novadā. Savus jautājumus varat uzdot pa tālr. **63350567** (darbdienās), e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv un *Kurzemnieka* feisbuka lapas mesendžerī.

Pirmdien, 26. martā:

- Mācītāji mācās sarunāties.
- Skrundas vecāudis prot priecāties.
- Sācies remigrācijas pilotprojekts.
- Kādas pārmaiņas bērnudārzos.



ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ar tālaika acīm

Inguna Spuleniece,
tālr. 63350565,
inguna.spuleniece
@kurzemnieks.lv



Atšķirībā no tiem dažiem, kuri uzskata, ka jaunā latviešu filma *Paradīze '89* nav skatāma un neatbilst patiesos notikumus, varu teikt, ka man pēc tās noskatīšanās notika personīgie Latvijas simtgades svētki.

1989. gada augustā man bija 22 gadi, trīs mēnešus vecs bērns un liela vēlme nesēdēt malā, ja apkārt kaut kas mutuļo. Liekuļotu, ja teiktu, ka uz Baltijas ceļu braucu ar milzīgu patriotismu vai tāpēc, ka daudz zināju par Molotova–Rīben-tropa paktu. Draugi un paziņas brauca, un arī mani vīramāte palaida, apsolut pieskatīt bērnus. Jā, kaut kur zemapziņā bija doma par dēla nākotni – par to, ka kaut kas jā-dara, lai latviešu pušiem nebūtu jādienē svešā armijā un jāka-ro svešā karā. Lai mūsu vīriem nav jābrauc uz Afganistānu un Černobiļu. Ne

„Varu teikt paldies tiem stiprajiem cilvēkiem, kuri cīnījās paši un parāva līdzī citus.”

prātā nenāca, ka mūsu darbība varētu būt bīstama, ka Padomju armija varētu ar mums izrēķināties. Vēl nebija pienācis 1991. gads, vēl neviens Baltijas iedzīvotājs nebija sašķaidīts zem tanku ķēdēm vai gājis bojā no specvienības OMON lodēm.

Domāju, ka daudziem 1989. gads prātā palicis tieši tāds kā filmā: ar tukšām veikalām letēm, ar traģēdiju par saplētām zeķbiksēm, ar kapeikām, kas salasītas, nododot pudeles, ar kaimiņu, par kuru pat prātā nenāk, ka viņš var nostāties pretējā pusē, ar bažām par nākotni, bet vienlaikus ar jaunības prieku, ar tautas lielākās daļas izjūtu.

Jau kopš 1985. gada Rīgā bija parakstījusies uz teju visām petīcijām: par disidentu atbrīvošanu, par latviešu valodu, par himnu *Dievs, svētī Latviju* un sarkanbaltsarkano karogu. Vienlaikus bija doma: ja paveiksies, būsīm kaut pastalās, bet brīvi; ja nepaveiksies, tad... Gan jau kaut kā. Ja citādi būs apdraudēta bērnu un pašu dzīvība, gan jau atgriezīsimies iepriekšējā dzīvē, paliksim vēl kādu laiku brālīgajā padomju republiku saimē, aizslēgtām durvīm lamāsim padomju varu, ņirgāsimies par vienīgās partijas kongresu lēmumiem un par darba piecgadi, kas jāsarauj trijos gados.

Kad dalījās šajās pārdomās, jaunāka kolēģe jautāja: „Kurā brīdī šaubas izzuda?” Gan jau tas bija 1991. gads ar janvāra barikādēm, ar augusta puču, ar TV žurnālistes Veltas Puriņas trīcošo balsi, paziņojot, ka Latvijas Televīziju ieņēmuši padomju kaujinieki. Tad jau vairs nebija, kur atkāpties, tad patiesi bija jāiet līdz galam.

Tagad varu teikt paldies tiem stiprajiem cilvēkiem, kuri cīnījās paši un parāva līdzī tādus kā es, un arī tiem, kuri radījuši tādu filmu, kas liek ieskatīties pašam sevī.

TRĪS VIEDOKĻI

Latvijas gāzes meitas uzņēmums *Gas*o Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā iesniedzis jauno tarifu, kas gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem paredz fiksētu maksu par dabasgāzes pieslēgumu neatkarīgi no patēriņa. Nav skaidrs, kā maksa mainīsies, ja tarifs tiks apstiprināts. Lai gan *Gas*o norāda, ka 95 procentiem klientu cena samazināsies par 18–46%, uzņēmēji aprēķinājuši, ka izmaksas nevis mazināsies, bet augs, īpaši siltumapgādē, kā arī lauksaimniekiem, kuri gāzi izmanto sezonāli. Kurzemē tas skar teritoriju no Saldus līdz Liepājai, tostarp Skrundas novadu, kurā ir maģistrālais gāzes vads.

Kā ieceri vērtējat?

Nesezonā jāļauj atslēgt

1. Mārtiņš Trons, Zemnieku Saikmes lauksaimniecības politikas eksperts: – Lauksaimniekiem pieslēgumi gāzes vadam palikuši vēl no kolhozu laikiem: dažviet tos izmanto, citur vairs nav vajadzības. Tāpēc projekts ir saprotams. Kopš 1. janvāra piegāde nodalīta no gāzes tirgotāja, un *Gas*o aprēķinājis, ka ar pašreizējo patēriņu visu infrastruktūru nevar uzturēt. Patēriņš krītas, kaut klientu skaits nemazinās. Tātad vajadzētu prasīt maksu par pieslēgumu neatkarīgi no tā, cik tiek tērēts. Sadales uzņēmumam jānodrošina gāzes ievade, tās drošība,

apkalpošana, remonts u.tml., vienalga, vai tiek apsildīta daudzdzīvokļu māja, dzīvoklis vai arī cilvēks reizi dienā uz gāzes plīts uzvāra zupu. Pēdējā gadījumā maksājums varētu būt, sākot ar 1,70 eiro.

*Gas*o skaidro, ka mērķis ir veicināt efektivitāti, liekot pārskatīt pieslēguma jaudu. Pēc viņu aprēķiniem: jo vairāk tērē, jo vairāk maksā. Mazo lietotāju maksai nevajadzētu īpaši sadārdzināties. Taču zemniekiem problēmu atkal rada sezonālitate – tāpat kā ar elektrību. Dzīvoklī iemītnieks ūdeni silda un ēdienu gatavo visu gadu, bet lauksaimniekiem apkure

graudu kaltēs un lopu fermās vajadzīga vien dažus mēnešus. Tāpēc ir ierosinājums nesezonā gāzi atslēgt un nemaksāt neko. Nevajadzētu pārmest, ka *Gas*o ar šo projektu nāca klajā pēkšņi un grib to sasteigt. Kopš jaunās kārtības pagājuši tikai divi mēneši, bija jāizpēta situācija.

Lauksaimnieku organizācijām bijušas tikšanās gan ar uzņēmuma pārstāvjiem, gan ar regulatoru. Mūsu ierosinājumi ir uzskatīti. *Gas*o aicina pārskatīt situāciju, jo varbūt pieslēgto jaudu vajag samazināt. Domāju, ka jaunais tarifs tik drīz netiks ieviests.

Ja netērē, nav jāmaksā

2. Jānis Podnieks, Rudbāržu SIA *Korkalni* direktors: – Cūku nobarošanas komplekss tiek apsildīts no pieslēguma maģistrālajam gāzes vadam. Apkure ir izteikti sezonāla, jo arī ziemā ne vienmēr ir tik auksti, lai izmantotu visu jaudu. Dažkārt siltumu ielaižam

tikai brīžos, kad dzimst sivēni, kā arī pēc vajadzības apsildām grīdas atsevišķās telpās, nevis visā kompleksā. Gadā apkure vajadzīga pāris mēnešu. Neesam rēķinājuši patēriņa atbilstību faktiskajai slodzei. Ja būs jāmaksā arī tad, kad netiek tērēts, tie būs lieki izdevumi. Piekritu,

ka jādod iespēja nesezonā atslēgties, bet par to, kā arī par pieslēguma atjaunošanu samaksu nevajadzētu prasīt. Katrā ziņā ne pārsmēri. Mūsu uzņēmums nav rakstiski iebildis, bet viedokļus vāc Latvijas Cūku audzētāju asociācija.

Paaugstināt nevajadzētu

3. Kaspars Kutuļskis, *Skrundas komunālās saimniecības* valdes pārstāvis: – Vēl ir maz konkrētas informācijas, tāpēc grūti teikt, kā tas ietekmēs dzīvi Skrundā, kur centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta ar gāzi. Nav arī zināms, kad jaunais tarifs stātos spēkā, bet domāju, ka tik drīz tas nevarētu notikt. Apkures sezona ilgst astoņus deviņus mēnešus

gadā atkarībā no patērētāju vēlmēm, kad sākt vai beigt. Šosezon ne no mūsu puses, ne pēc jaunā sadales uzņēmuma ierosmes nekam nevajadzētu mainīties. Pie mums ir dalīts tarifs: fiksētā daļa un mainīgā, ko veido gāzes cena tirgū. Rudbāržos tarifs mazliet zemāks nekā Skrundā.

Jūlijā beigsies līgums ar *Latvijas gāzi*, tad būs jāizsludina jauns iepirkums.

Kad slēdzām iepriekšējo līgumu, bija tikai trīs piedāvājumi, bet tagad tirgus ir plašāks. Esam arī iesnieguši projektu par siltumtrases rekonstrukciju Saldus ielā. Ja izdosies īstenot, varbūt varēsim maksu nepaaugstināt, jo iedzīvotājiem jau tā daudz jāmaksā.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Svētdien notiks pāreja uz vasaras laiku. Vai pulksteņa pagriešana jūs ietekmē?



Laura Bergholca, māmiņa: – Mani tas neietekmē, jo pierodu diezgan ātri. Bet es labāk gribētu, lai ir viens laiks un nekas netiek grozīts. Ļoti gaidu silto pavasari.



Indra Bernāne, skolotāja: – Man nepatīk, jo tiek traucēts bioloģiskais ritms. Vismaz nedēļu nevaru pierast. Vakaros nevaru tik ātri iemigt, un no rīta nāk miegs.



Matīss Ratnieks, skolnieks: – Man telefonā laiks pārlec automātiski, tāpēc tā pulksteņa griešana galīgi neietekmē. Un ir pilnīgi vienalga, ka griežam šurpu turpu.



Vaira Gutāne, aprūpētāja Pelču internātpamatskolā: – Mani tas ļoti ietekmē, jo uz darbu jāiet agri no rīta. Pāriet vismaz divas nedēļas, kamēr pierodu. Manuprāt, laika griešana nav vajadzīga.



Ināra Āboliņa, audēja: – Labprāt gribētu, lai laiks paliek nemainīgs. Pavasarī tas nav vajadzīgs, jo saulīte aust pietiekami agri un rudenī ir vēl grūtāk, jo pa tumsu aizej un pa tumsu atnāc mājās.



Krists Balodis, bezdarbnieks: – Īsti nekad to nepamanu. Nesaprotu, kāpēc cilvēki par to tik ļoti uztraucas. Tikai stunda!

Lāsma Reimane, Andras Ālītes foto

MANUPRĀT

Darba daudz

Šai svētdienai vajadzētu būt tādi aktīvai, kaut gan Bībelē norādīts, ka septītā diena ir svēta: „Jo sešās dienās Tas Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un visu, kas tur atrodams, un septītajā dienā Tas Kungs atdusējās (2. Moz. 20:11). Tamdēļ arī cilvēkam nebūs nekādus darbus darīt, bet svēto dienu veltīt Dievam. Šogad 25. martā vienlaikus ir vairāki pēc katra paša gaumes un ticības pieminami notikumi. Kā parasti tad, kad Māras un Mārītes svin vārda dienu, folkloristi atcerēsies tautas ticējumus un vismaz termometru pavēros: ja sals, tad aukstums turēsies vēl 40 dienas. Komunistiskā genocīda upuri pieminēs daudz bargāku 25. martu. Kādi ar pūpolzariem nopērs savus mīļos, lai tie veselī, bet citi ies arī uz baznīcu, lai godinātu vēsturisko Jēzus iejāšanu Jeruzalemē. Darba daudz, bet pārsvarā garīgā.

Daina Tafelberga, tālr. 63350563, daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301
Kurzemnieks

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv;
reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauc uz *Kurzemnieku obligāto*. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīga, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3875.

Ar pavasari atnāk kultūras darbinieku svētki

(Sākums 1. lpp.)

„Esmu sajūsmā, ka zinu visus sveicēju vārdus, jo ar visiem bijis kas kopīgs darāms,” tā Kuldīgas novada kultūras darbinieku dienā atzina kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa, kura arī pati saņēma kolēģu sveicienus 40 darba gados.

Lai pats, vienmēr atradis laiku aprunāties, neskopojas ar padomu – tā par Kuldīgas kinovīru Albertu Martinsenu izteicās kolēģi.



Domes priekšsēde Inga Bērziņa sacīja, ka novadā kultūras dzīve tāpat kā iepriekš rajonā bez Daces nav iedomājama: „Svētkos visi sapucējušies un laimīgi, bet mēs viņu redzam arī ikdienā, saprotot, ka šajā amatā vajadzīgs spēks un tiek ieguldīts milzīgs darbs.” D.Reinkopa atbildēja, ka gadi paskrējuši tik ātri, bet kultūras darbinieka profesija ir brīnišķīga ar to, ka vienmēr liek skatīties nākotnē.

Starp suminātajiem bija arī Kuldīgas kultūras centra (KCC) režisore Daiga Pirtnece, mūzikas skolas vijoles skolotāja Mārīte Cinovska un citi sabiedrībā cienīti šī lauka kopēji. Pasākuma vadītāja, Kuldīgas amatiereteātra aktrise Inese Afanasjeva atzinās: tradicionālo kultūras darbinieku dienu, kurā atskatīties uz paveikto un pateikties par darbu, gaidot tikpat stipri kā pavasari.

ATZINĪBAS RAKSTS PAR 2017. GADĀ PAVEIKTO

Kategorija	Saņēmējs
Gada būve kultūrā	E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas rekonstrukcija
Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana	Prasmju un amatu darbnīcas Kuldīgas vecajā rātsnamā
Jaunais kultūras darbinieks	Kuldīgas novada muzeja direktors Eduards Dambergis – par būtiskām pārmaiņām, attīstības stratēģiju un jaunu darbinieku piesaisti
Gada bibliotekārs	Kuldīgas galvenās bibliotēkas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem Kristīne Šimpermane
Tradicionālā kultūra, amatiermāksla	Deju kopa <i>Bandava</i> – par izciliem panākumiem
Gada balva kultūrtūrisma	Muzejs <i>Senās Kuldīgas stāsts</i>
Mūzika dievnamam	Juris Vītols – par ērģeļu atjaunošanu Klosterses baznīcā
Kultūrvides veidošana pagastos	Padures muižas atdzimšana, pasākums <i>Cecilijas Skotu dienas</i> .
Kultūrvietā	Mākslas radošā telpa M22, Ieva Vītola-Lindkvista, Ole Lindkvists
Muzikālā sadarbība	Aina Kalnciema – par koncertiem Baha kameramūzikas festivālā.
Sirdslieta – teātris	Vārmes amatiereteātris <i>Es un tu</i> .
Gada notikums kultūrā	Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra festivāls <i>Latvju bērni danci veda</i> .
Autorraidījums kultūrā	Kurzemes Radio raidījums <i>Skatuves putekļu stāsti</i> , Dace Blathena.

DARBA JUBILEJAS

Balva par mūža ieguldījumu

- Kuldīgas mūzikas skolas vijoles skolotājam **Mārītei Cinovskai**
- KCC kinoprojicētājam **Albertam Martinsenam**

40 gadu

Kuldīgas novada pašvaldības kultūras nodaļas vadītājai **Dacei Reinkopai**, Laidu bibliotēkas vadītājai **Vizmai Hartmanei**

35 gadi

Kuldīgas bibliotēkas darbiniecēm **Dacei Solodovai** un **Vijai Stradei**, Rendas bibliotēkas vadītājai **Inesei Šarkovskai**

30 gadu

KCC darbiniekiem: direktorei **Intai Burnevicai**, producentei un režisorei **Daigai Pirtniecei**, kultūras pasākumu tehniskajam režisoram **Dainim Āboliņam**, deju kolektīvu vadītājai **Ramonai Irbei**

25 gadi

KCC amatiermākslas nodaļas vadītājai **Lienei Circenei**

20 gadu

KCC grāmatvedei **Zitai Bergmanei**, vecākajai saimniecības pārzinei **Laimai Skaržinskai**

Inguna Spuleniece, Lāsmas Reimanes foto

Skolēni konkursā par veselību

Pirmdien vidusskolēnu erudīcijas konkursa *Homines 2018* noslēgumā Rīgas Stradiņa universitātes anatomikumā piedalījies ap 100 jauniešu no 44 skolām, tostarp no Skrudas vidusskolas un V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas.

Konkurss organizēts 11. un 12. klases audzēkņiem, lai veicinātu interesi par dzīvesveidu, uzturu, vides un tehnoloģiju ietekmi uz veselību. Lai izcīnītu tiesības startēt finālā, 2. martā tiešsaistē pārbaudītas zināšanas par bioloģiju, cilvēka anatomiju, fizioloģiju un higiēnu. Konkurss tapis sadarbībā ar Bioloģijas skolotāju asociāciju, un plānots to organizēt ik gadu. Nosaukums – latīņu vārds *homines* – nozīmē *cilvēki*.

Autoveikals atkal brauks vasarā

SIA *Autoveikals O.Z.I.* īpašnieks Uģis Martinsens plāno darbu atsākt ap Līgo svētkiem, un autoveikals atkal braukšot pa ierasto maršrutu pa Kuldīgas novadu.

Februāra vidū U.Martinsenam pasliktinājusies veselība, tādēļ viņš pārstājis strādāt. Vīruss izraisījis nopietnākas problēmas, bet nu pēc veiksmīgi pārciestas sirds operācijas uzņēmējs domā, ka vasarā varēs darbā atgriezties. „Vēl esmu slimnīcā Rīgā, pēc tam būs rehabilitācija Vaivaros. Tā kā uzņēmumā esmu vienīgais, autoveikala šajā laikā nebūs. Pēc tam atkal braukšu pie saviem klientiem,” telefonsarunā saka U.Martinsens.

Deju kolektīvi un ansambļi izvērtēti

Deju lieluzveduma *Māras zeme* reperituāra pārbaudes skatē no Kuldīgas apriņķa kolektīviem augstāko kategoriju ieguvuši četri kolektīvi, savukārt vokālo ansambļu skatē – viens.

Vislabāk veicies Kuldīgas kultūras centra (KCC) bērnu deju kolektīvam *Stariņš*, Tautas deju ansamblim *Venta* (abus vada Zita Serdante), vidējās paaudzes kopai *Bandava* (Ramona Irbe) un Alsungas vidējās paaudzes kolektīvam *Suiti* (Zane Kalniņa).

Deju skatē piedalījās 17 kolektīvi no Kuldīgas, Skrudas un Alsungas novada. Tos vērtēja stingra žūrija: horeogrāfi un Deju svētku virsvadītāji Zanda Mūrniece, Gunta Skuja, Jānis Purviņš, Jānis Ērglis un Ilmārs Dreļš, Latvijas Nacionālā

kultūras centra eksperte Maruta Alpa un Kultūras akadēmijas asociētā profesore Gunta Bāliņa.

Savukārt vokālo ansambļu skatē augstāko pakāpi ieguvuši KCC sieviešu ansamblis *Karameles* (vad. Agnese Čīče). Pirmo pakāpi izcīnījuši KCC jauktais ansamblis *Trifeles* un vīru ansamblis *Triumfs* (arī tos vada A.Čīče). Tie izvirzīti dalībai Kurzemes skatē šīs nedēļas nogalē Kuldīgā. Reģiona skatē dziedās arī divi 2. pakāpi ieguvušie: Vārmes jauktais ansamblis *Atbalss* (vada Inese Krūmiņa) un Aizputes vīru ansamblis *Kurši* (Vineta Snipke). Kolektīvus vērtēja diriģents Aigars Meri, dziedātāja Zane Stafeca, dziedātāja un pedagoģe Ingrīda Klepere.

Nominētas arī Kurzemnieka žurnālistes

Šodien Rīgā Latvijas Žurnālistu asociācijas Izcilības gada balvas ceremonijā septiņās kategorijās tiks apbalvoti labākie žurnālisti, un izvirzīto vidū ir *Kurzemnieka* pārstāvji.

Kategorijā *Labākais veikums reģionos* nominētas arī žurnālistes Dina Poriņa, Jolanta Hercenberga un Inguna Spuleniece par rakstu *Gūtpelcs – vainīgs vai upuris savstarpējās spēlēs?* (stāsts par Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieku, kurš tiek tiesāts par pilnvaru pārsniegšanu) un Inguna Spuleniece par Latvijas

simtgadei veltīto aprakstu sēriju, kas stāsta par Kuldīgas, Alsungas un Skrudas spilgtajām personībām (redzamas arī šīgada *Kurzemnieka* kalendārā).

Vēl nominētas laikraksta *Neatkarīgās Tukuma Ziņas* žurnālistes Agita Puķīte, Liena Trēde, Rūta Fjodorova un Ivonna Plaude par publikāciju sēriju *No vēlēšanām līdz vēlēšanām, Latgales Laika* kolēģe Inese Minova par tēmu *Infrastruktūra Latvijas pierobežā* un Santa Logina no *Zemgales Ziņām* par sarunu ar pasaku stāstnieci Intu Šalkovsku.

NO VP IKDIENAS

Nozog degvielu un motorzāģi

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes speciāliste Signe Šteinberga.

12. marts. Vienos dienā Kuldīgā, Jelgavas ielā, kāds konstatējis, ka no dzīvokļa nozagts motorzāģis *Husqvarna*. Policija noskaidro apstākļus.

14. marts. Ap 13.00 Kuldīgas degvielas uzpildes stacijā Graudu ielā pagaidām nenoskaidrota persona uzpildīja auto ar gāzi un aizbrauca nesamaksājot.

16. marts. Kuldīgā, kokzāģētavā Zaļajā ielā, no tehnikas bākas nozagti vairāki desmiti litru dīzeļdegvielas.

18. marts. Ap 17.00 Rudbāržos 1975. gadā dzimis vīrietis reibumā brauca ar velosipēdu (2,06 promiles). Uzrakstīts administratīvā pārkāpuma protokols.

21. marts. Ap 20.40 Kurmālē pagaidām nenoskaidroti cilvēki privātmājai izsītuši loga rūtis. Apstākļi un iesaistītie tiek noskaidroti.

VUGD ZIŅA

Pirmā kūlas degšana

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests **20. martā izbraucis uz pirmo sausās zāles dedzināšanu Kuldīgā šopavasār – 700 m² tā dega Virkas ielā.**

Kurzemē kūlas dedzināšanas sezona atklāta jau krietni iepriekš. Pirmie gadījumi bijuši pirms pāris nedēļām.



Diskusijā par Latvijas Mākslas akadēmijas topošās filiāles studiju saturu Kuldīgas novada domē izsakās Rīgas Ekonomikas augstskolas rektors Anderss Pālzovs.

Kuldīgā piedāvās studijas maģistriem

Kāds būs mācību saturs Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) topošajā filiālē Kuldīgā? Atbildes divas dienas meklēja darba grupa: LMA mācību spēki, Ekonomikas un Kultūras ministrijas pārstāvji, sociālantropologi u.c.

Pēc intensīvas prāta vētras un ļoti daudzām idejām izkristalizējās galvenie satura virzieni: sociālās zinības, dizains, business un tehnoloģijas. Katru virzienu pārstāvēs viens partneris.

Projekta vadītāja Ilze Supe skaidro: „Veidojam četru skolu sadarbību, un katra izvēlēta savas kompetences dēļ: Tartu universitāte pārstāv sociālās zinības, LMA – dizainu, Stokholmas Ekonomikas augstskola Rīgā – biznesu un marketingu. Ceturto vēl meklējam. Šopavas brauksim uz Gēteborgas universitāti Zviedrijā un Mondragonas universitāti Spānijā.” Vēl nav pabeigta arhitektes Zaigas Gailēs biroja radītā augstskolas ēkas projekta ekspertīze, bet pēc tās varēs izsludināt iepirkumu būvniecībai.

ČETRU SKOLU DIPLOMS

Filiālē tiks piedāvāta četrām augstskolām kopīga maģistrantūras programma ar vienotu diplomu. Tas nozīmē, ka studenti mācīsies

visās. Viens variants – viņi uz šīm universitātēm brauc pa kārtai, otrs – pasniedzēji brauc uz šejieni. Mācības Kuldīgā būs angļu valodā.

I.Supe: „Esam formulējuši studiju galveno virzienu – pakalpojumu dizainu. Tā ir metode stratēģiskai inovāciju radīšanai jebkurā uzņēmumā, iestādē, organizācijā. To izmēģinājam vasaras radošajās skolās, strādājot Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļā un *Latvijas Pasta* nodaļā. Dizains, vizuālā domāšana un komunikācija, prasme izveidot prototipus un prezentēt savu ideju būs daļa no procesa, bet ļoti lielu uzmanību veltīsim inovatīvai domāšanai, spējai būt radošam, lūkoties nākotnē, saprast ekonomikas attīstības tendences, starptautiskā biznesa principus, sabiedrības darbības pamatus no sociālantropoloģijas viedokļa, patērētāju uzvedības psiholoģiju un kultūru. Pakalpojumu sfērā 21. gadsimtā būtiskas ir tehnoloģijas un virtuālā vide.”

CER UZ ĀRZEMJU STUDENTIEM

Četru augstskolu maģistru studijas domāts pieteikt programmai *Erasmus Mundus*, kas ir sadarbības un mobilitātes programma augstākajā izglītībā.

„Tā būtu zināma garantija pastāvēšanai,” skaidro I.Supe, „jo tad četrus gadus studentu uzņemšana tiktu pilnīgi finansēta. Latvijas gadījumā tas būtu ļoti liels atbalsts: 15 studentiem katru gadu nodrošināta mācību maksa, pasniedzēju alga utt. Bet noteikumi ir tādi, ka 75% *Erasmus* studentu jābūt nevis no Eiropas, bet citām valstīm: Ķīnas, Indijas, Krievijas un citām vietām. Mēs esam ieinteresēti, lai mācīties var arī Latvijas un kaimiņu valstu studenti. Tāpēc palikām pie 35 studentiem, no kuriem 15 būtu *Erasmus* programmas finansēti, pārējie mācītos par maksu.

Ideja ir par pieciem intensīviem semestriem, iekļaujot arī vasaru. Studijas ilgtu divus gadus.

Uzsvars tiktu likts uz darbu grupās un patstāvību, jo liela daļa nodarbību būs semināri – patstāvīgā darba analīze un diskusijas, nevis vienkārši lekcijas.

Nav izslēgts, ka, uzkrājot pieredzi un sakārtojot infrastruktūru, varētu domāt arī par bakalaura programmu.”

LABUMS ARĪ VIETĒJAI SABIEDRĪBAI

Par prāta vētrā tapušo studiju saturu Kuldīgas novada domē sprieda visas iesaistītās puses: pašvaldības vadītāja Inga Bērziņa, LMA prorektors Andris Vītoliņš, asociētā profesore Ilze Kundziņa, Tartu Sociālo studiju institūta profesore Trīna Vihalemma, Rīgas Ekonomikas augstskolas rektors Anderss Pālzovs, Kultūras ministrijas radošo industriju departamenta vadītāja Lilita Sparāne, dizainere un studiju programmas menedžere Antra Priede-Krievkalne.

T.Vihalemma piebilda, ka studenti varētu dot labumu arī

Kuldīgai, mācību laikā piedāvājot veidus, kā uzlabot vidi. Tā strādā arī Mondragonas universitātē. Kā pastāstīja I.Supe, tā ir kooperatīva izveidota augstskola, kurā šie uzņēmumi izglīto darbiniekus pakalpojumu dizainā: „Uzņēmumi universitātei var pasūtīt risinājumu konkrētai problēmai, par to augstskolai tiek samaksāts, bet studenti to meklē un mācās, balstoties reālā situācijā. Tas, kurš darbu pasūta, protams, riskē, bet mācību spēku uzdevums ir uzraudzīt kvalitāti.”

Uz jautājumu, kāpēc studentiem būtu jābrauc mācīties šeit, atbildēja A.Vītoliņš: „Rīgā mēs nekad nevarētu dabūt kopā visus ekspertus, kādi pie šī mācību satura strādāja Kuldīgā. Rīgā viņi skatītos pulkstenī, visiem būtu citas darīšanas, bet šeit ir pilnīgi cita vide – ļoti radoša.”

Iveta Grīniņa
Dainas Tafelbergas foto

Atgādinājums par vajātajiem

Piektdien, klātesot rakstnieka Edvarta Virzas mazmeitai Annai Žigūrei un mazmazmeitai, izstādes kuratorei Diānai Jancei, Kuldīgā tika atklāta gleznotājas Vijas Spekkes gleznu cikla *Bēgļi – gūstekņi* izstāde.

MĀKSLIŅIECES ATGRIEŠANĀS

Daudziem šī varētu būt pirmā sastapšanās ar gleznotāju, kuras mūžs lielākoties pagājis svešumā – Itālijā. V.Spekke dzimusi Rīgā 1922. gadā, mākslā izglītojusies Romā, Oksfordā un Veronā, un 2016. gada nogalē mūžībā aizgājusi Veronā, apbedīta dzimtas kapu kalniņā Rīgas Meža kapos. Latvijas mākslas vidē viņa atkal kļuva zināma tikai 1993. gadā. Bet gleznu cikls *Bēgļi – gūstekņi* radies jau 1991. gadā, līdzdzīvojot Persijas liča kara gūstekņiem. Diemžēl nemieri pasaulē nav beigušies, un bēgļu realitāte kļuvusi arī par daļu no šodienas Eiropas dzīves.

Tāpēc šī tēma uzrunā visu tautību, dažādu laiku, reliģiju un varu vajātos. Izstādē skan kurdu tautības sīriešu komponista Moutaza Ariana skaņdarbi *Meklējot mieru* un *Migranti*. Jau vairākus gadus viņš ir bēgļis Turcijā, pelna iztiku kā ielu muzikants un sapņo savas kompozīcijas reiz atkal dzirdēt īstā koncertā.

NEPARASTAIS STĀSTS

D.Jancei, V.Spekkes radniecei, zināms nostāsts, kas izstādī padara vēl personiskāku: „Mūsu dzimtā ir sens stāsts. Reiz kāds austrumu izcelsmes bēgļis meklēja patvērumu zemē, kas tikai pēc vairākiem gadu desmitiem tika nosaukta vār-

dā – par Latviju. Visticamāk, viņš bija ar tumšu ādas krāsu, melniem matiem, musulmanis, bēgļis vai gūsteknis no kara līdzgājējiem. Bēgļis esot nācis no reiz varenās Osmaņu impērijas, no mūsdienu Turcijas. Visdrīzāk, viņš klejoja, nemācēdams ne vārda latviski... Un tieši šis austrumu izcelsmes cilvēks patvērumu atrada mājās Zemgalē, ko tagad pazīst kā *Bilītes* (E.Virzas tēva mājas Salgaļes pagastā, ilgus gadus viņš ar ģimeni tur dzīvoja – aut.), un bija vecvec-tēvs vienam no latviskākajiem un lielākajiem dzejniekiem – Edvartam Virzam.”

Mārīte Milzere
Lāsmas Reimanes foto



Mēnesi izstāde būs skatāma
Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma
dienesta viesnīcas foajē Pilsētas laukumā 6.

Vēlamais apmeklējumu laiks:
pirmdien – ceturtdien no 9.00 līdz 17.00.

Ar Sibīrijas rūdījumu

„Bads un aukstums bija briesmīgākais, ko mēs, bērni, Sibīrijā piedzīvojām, jo morālo pārestību tad vēl nesapratām un vecāki centās to slēpt,” atceras politiski represētā kuldīdzniece Velta Raituma. Nepilnu sešu gadu vecumā viņa ar māti un vecāko brāli izsūtīta uz Omskas apgabalu Krievijā, no kura atgriezās pēc deviņiem smagiem gadiem.

NEZINA, PAR KO

Saulaino bērnību Velta ar trīs gadus vecāko brāli Arvīdu pavadīja Gudeniekos, kur tēvam un mātei Jēkabam un Katrīnai Prūšiem bija saimniecība *Druvas*. Izvešanas brīdī gan nekas dižs nebija palicis, jo no strādīgajiem un tādēļ turīgajiem senčiem mantotā zeme tika nacionalizēta, tai pāri bija gājies karš un padomju vara.

Veltas tēva dzimtā bija vēl citi fakti, kuru dēļ Prūšu ģimeni varēja iekļaut izsūtāmo sarakstos. Vecākais brālis bija aizsargu priekšnieks, tāpēc 1940. gadā, ienākot krieviem, viņš iemuka un paslēpās mežā. Tika piedraudēts: ja nenāks ārā, iznīcinās visu dzimtu. Pārējie brāļi jau izveidojuši ģimeni, bet vecākais bija viens un nolēma upurēties, lai glābtu citus. Tikai atjaunotās neatkarības laikā radnieki arhīvos atraduši ziņas, ka viņš aizvests uz Zilupi un tur nošauts. Cits Veltas onkulis bija pagasta skrīveris, viņš 1941. gadā izsūtīts uz Vorkutu.

Savukārt Jēkabu Prūsi kara beigās aizveda uz filtrācijas nometni Pečoros. Sazin vai būtu izdzīvojis, ja negadītos nelaime – tēvam uzbrauca smagā automašīna un traumēja kāju. Tā viņš tika mājās, bet pēc kāda laika čekisti par viņu atcerējās un izsauca uz nopratināšanu Aizputē (Gudenieki toreiz ietilpuši tajā apriņķī). Vēlāk māte bērniem izstāstījusi, kā abi braukuši. Pie ciema padomes tēvs ieminējies: esot tāda sajūta, ka ārā vairs neiznāks. Māte pēc dabas bijusi šerpa kā jau suitene. Noteikusi: „Tad nav ko – griežam zirgu atpakaļ!” Iebraukuši mežā, sacirtuši egļu zarus, tēvs iegūlies ratos zem skuju kaudzes, un tā māte viņu atvedusi mājās. Pēc tam pusgadu slēpies kūti izraktā bedrē.

PĒDĒJĀ MAIZĪTE

Kaut gan tēvs izpelnījies komunistu nosodījumu, sagādājies tā, ka liktenīgajā 25. martā viņa nebija mājās un viņš netika izsūtīts. „Es tad vēl biju bērns, neko nesapratu. Vēlāk mamma teica, ka varējām izmukt – mums taču viss bija atņemts,” stāsta Veltas kundze. „Uzliktī tādi nodokļi, ka bijām galīgi nabagi. Tēvu pieņēma darbā Ēdoles mežniecībā. Nedēļas sākumā ar riteni brauca turp, nogalēs atpakaļ. Tā bija darbdiena, brālis no skolas palaiests mājās. Bijām mierīgi, jo zinājām, ka tēvs nav paņemts, tāpat arī mūs neaiztik. Tad pēkšņi uz lielā ceļa piestāja kravas mašīna, sētā iebrauca zirgu rati, ienāca zaldāti un teica, lai



Politiski represētā kuldīdzniece Velta Raituma ir no tiem, kuri atmiņā patur priecīgos brīžus, ne ļaunumu, kaut gan diez vai var aizmirst to postu, ko 1949. gada 25. martā Latvijas tautai atnesa komunistiskais genocīds.



„Tumša un nezināma, bez mērķa tagadne trauc,” rakstīts otrā pusē fotogrāfijai, kurā 1951. gadā Jēkabs Prūsis atkal ir kopā ar savējiem: sievu Katrīnu, dēlu Arnoldu un meitu Veltu.



Ar jaunāko brāli Valdi 1957./58. gada ziemā.

kravājamos, jo vedīšot uz Sibīriju. Atceros, ka mamma bija izmāzģājusi veļu un izkārusi bēniņos. Krievu zaldātnis palīdzēja noņemt un vēl mitru salika paunās. Pirms tam atvēra skapi, redzēja, ka tur maz mantu, teica, ka jāņem viss, ko var. Mūs uzsēdināja uz veltuma, izveda līdz lielceļam, kur jau no kaimiņmājām bija atskrējusi grossmamma (mammās māte). Atnesusi pēdējo maizes kukulīti, tolaik jau katru dienu necepa. Bet viens latviešu vīrs to atņēma un iesvieda grāvī.

Aizveda mūs uz Alsungas dzelzceļa staciju. Tur cilvēki sēž uz paunām satinušies, jo diezgan auksti. Cits raud, cits kliez, cits drūmi klusē.”

KĀ LOPUS UN VERĢUS

„Vagonā vairākos stāvos lažas, augšā gulēja cilvēki, apakšā

sakrautas mantas. Apsildīja ar mazu metāla krāsnīņu, tualete – stūrī caurums grīdā. Kā jau lopu vagonā. Kad stāvējām stacijā, bija jāiet uz spaiņa. Reiz jau Sibīrijas sniegotajos laukos izdzina no vagona nokārtoties, bet zaldāti ar šautenēm stāvēja blakus. Bērniem vienalga, bet mammai kauns, viņa pagāja nostāk, tad zaldāts uzreiz piešāva laidni mugurai. Nu kur gan viņa būtu mukusi – divi mazi bērni taču! Vagons dikti kratījās, pa miegam novēlos un būtu uzkritusi uz tās sarkani nokaitētās krāsnīņas. Bet tur bija pietupies kāds vīrs, lai piesmēķētu. Uzkrutu viņam uz muguras. Mani Dievs sargāja ne reizi vien.

No Omskas mūs aizveda uz Kalačinsku. Tur bija kā vergu tīrģū – pētīja, kurš nu būs labāks darbam. Tā kā mamma bija viena ar diviem bērniem, mēs tikām uz

sovhozu, kur bija nedaudz labāk nekā kolhozā. Sovhozus atbalstīja valsts, kolhozi dzīvoja lielā trūkumā. Sākumā mūs sadalīja pa fermām. Ceļi pašu iebraukti, mašīnu vispār nebija, zirgs tikai priekšsēdētājam, citus pārvadāja ragavās ar vēšiem. Mūs ielika barakās – divas ģimenes vienā istabā, un tas pat bija diezgan labi, jo desmit citām ģimenēm ierādīja pliku veca kluba telpu visām kopā. Ne gultu, ne nožogojuma. Bijām 11 kilometrus no Kazahijas robežas. Kā jau stepē – mežu tur nebija, tikai bērzu birztaļiņas. Onkulis sacirta kartis un sasita bričkas. Tā visi trīs uz tām gulējām.”

GLĀBA STRĀDĪGUMS

„Latvieši ir ļoti strādīgi. Par krieviem nevaru neko sliktu teikt: labsirdīgi, bet paslinki – pusstundu pastrādā, tad jāpīpē. Mums, izsūtītajiem, nebija, ko ēst. Maizi deva tikai strādājošajiem – puskilogramu tādas jēlas, melnas masas vienam pieaugušajam, neskatoties, cik bērnu ar to jāpaēdina. Kad dabūjām kartupeļus, mūsējie pirms apēšanas tiem izgrieza actiņas un iestādīja, lai aug jauni. Paši krievi arī bija daudz cietuši. Nebija tādas ģimenes, kurā kāds nebūtu karā kritis. Vīriešu pavisam maz palicis. Daudz bērnu nomira, tikko dzimuši. Vasarā plus 40, ziemā tikpat, bet mīnusos. Mūsējie arī slimoja, centās izdzīvot, bet liela daļa nomira jau ceļā.”

TĀ BIJA IESTĀSTĪTS

Gadu pēc aizvešanas Veltai vajadzēja iet skolā. Priekšpusdienās sādžā kādā mājā vienā telpā mācījās pirmās trīs klases, pēc tam ceturte. Vecākiem bērniem skola citā sādžā atradās 2 km tālāk. Krievu valodu Velta vēl nebija paspējusi īsti iemācīties, bet kaut ko jau sapratusi, jo pārāk grūti neesot kļāpies. Skolā gājuši dažādu tautību bērni, tostarp vēl pirmās kara izsūtīto kazahu, kirģizu, vāciešu, ukraiņu atvases. „Kad ieradāmies, mūs saukāja par tautas nodevējiem un fašistiem, bet tas nebija ļauni domāts. Dažkārt ar bērniem sakāvāmies, bet ne jau politisku iemeslu dēļ. Vēlāk, redzot, ka esam nevis slikti cilvēki, bet cietuši no represijām, vietējie pieņēma labvēlīgāk.”

ILGI NEBIJA ZIŅU

Tikmēr Latvijā palikušais tēvs pats mēģināja tikt pie savējiem uz Sibīriju. Uzminājis par izvešanu, steidzies uz mājām, bet atradis tās tukšas, pazudušas pat

„Mūs saukāja par tautas nodevējiem un fašistiem. Vēlāk, redzot, ka esam nevis slikti cilvēki, bet cietuši no represijām, vietējie pieņēma labvēlīgāk.”

ģimenes līdzī nepaņemtās mantas. Palicis vienīgi gumijkokas, suns un kaķis. Aizgājis uz ciema padomi un teicis, lai sūta arī viņu prom, bet tur teikts: „Sēdi un gaidi, kad atraksīsi! Ja ir tik liela vēlēšanās, meklē ceļu pats!”

Pirmās ziņas no Sibīrijas atnākušas pēc vairākiem mēnešiem. Katrīna vīram rakstījusi, lai labāk tomēr nebrauc, bet atsūta pārtikas paciņu. Velta atceras, kāds bijis prieks, kad saņēmuši kūpinātu speķi, lai arī tālajā ceļā tas apaudzis zaļš. „Krievi paši bija ļoti nabadzīgi,” turpina Velta. „Vienā katliņā uz krāsns vārīja šķēlēs sagrieztus kartupeļus, pārļēja ar neattīrītu rapšu eļļu – smirdīgu un rūgtu. Otrā bija kāpostu zupa. Tā tie abi katli tur dienām stāvēja, palaikam bija jāpasilda. Salēja lielā bļodā, nolika galda vidū, un katrs ar koka karoti smēla, jo šķīvju nebija. Ja gabaliņš gaļas bija, tas pienācās ģimenes galvai. Mātei ar bērniem palika zupa vien.”

REPRESIJAS TURPINĀS

Tēvs viens izturēja līdz 1951. gadam. Kad viņš ieradās pie ģimenes, dzīve kļuva vieglāka, kaut visiem – lieliem un maziem, slimiem un veselīgiem – tāpat smagi jāstrādā. Tēvam bijušas zelta rokas. Viens no pirmajiem uzcēlis namiņu, varējuši dzīvot cilvēcīgāk.

Viņš bijis arī muzikants, un tam krievu sādžās dzīvē bija priekšrocības. Kaut kāda kultūras dzīve tolaik sākās. Sapirkti mūzikas instrumenti, bet neviens nezināja, ko darīt. Tēvs izveidoja orķestri. Dažus gadus vēlāk piedzima jaunākais brālis Valdis.

Kad Velta beidza 8. klasi, Prūšu ģimene varēja atgriezties dzimtenē (bērniem ļauts uzreiz pēc Staļina nāves, bet mamma vienus neesot laidusi). Taču represijas nebeidzās. Mammai izdeva izziņu, ka drīkst dzīvot visur citur Padomju Savienībā, izņemot Latviju. Nevarēja atrast dzīvesvietu, darbu. Sākumā pagātne traucēja arī Veltai skolas un darba gaitās. „Tie deviņi gadi man bija tadā vecumā, kad cilvēkam tiek likti pamati. Varbūt vēlāk Sibīrijas rūdījums palīdzēja. Izsūtīja labākos, izdzīvoja stiprākie,” atzīst represētā.

1980. gadā Velta ar vīru Arni turp devās otrreiz, bet labprātīgi – kā tūristi. Apskatīt, satīkties ar draudzēņiem un pārējiem tur palikušajiem. Bet tas jau cits stāsts.

Daina Tāfelberga
Veltas Raitumas arhīva
un autores foto

Omīte ceļo pēc nāves

Neilgā laikā Kurzemniekā jau otrs lasītāju stāsts par to, kā mirušais radnieks pret tuvinieku gribu tiek aizgādāts pie citiem apbedītājiem. Šoreiz tā noticis Latvijas Sarkanā Krusta (LSK) sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrā Venta.

AIZVED UZ TALSU NOVADU

Mirušās kundzes mazmeita stāsta: „Pirms mēneša 90 gadus veco, paralizēto omīti no slimnīcas pārvedām uz pansionātu Venta. Zinājām, ka tā diena var pienākt drīz. Ventas darbinieki lika vienoties, kuram apbedīšanas birojam zvanīt, ja omīte nomirst. Viņi to pamatoja: lai pēc tam nav problēmu. Iedevām biroja Kalves tālruni.

Bet piektdien, 9. martā, mammai piezvanīja no pansionāta un pateica, ka omīte mirusi, tiek vesta uz Talsiem, mums ne par ko neesot jāsatraucas un nav jāmaksā.

Mamma satraukumā pat nespēja neko atbildēt. Mēs taču omīti gribam apglabāt Kuldīgā,

un līgums ar Kalvēm noslēgts. Zvanījām uz pansionātu, prasījām apbedīšanas biroja numuru, to mums nedeļa trīs dienas, jo pansionāta vadītāja esot atvaļinājumā un citi neko nezinot. Mēs nezinājām, ka šis birojs un krematorija atrodas Talsu novada Laidzē. Vēlāk noskaidrojām, ka piederīgie drīkst izvēlēties, kas mirušo apbedīs, bet tos, kuriem radu nav, ved uz Talsiem.

Miršanas apliecību dabūjām tikai vēlā 12. marta pēcpusdienā, sazvanījām Laidzi. Uzzinājām: vai nu izmantotam viņu pakalpojumus, vai

arī samaksājam par transportu un uzglabāšanu, lai gan neesam tam piekrituši. Ja būtu pieņēmuši Laidzes piedāvājumu, tas mums izmaksātu 560 eiro (zārkam – 175 eiro, pārējais – par pakalpojumu). Ja gribam omīti apbedīt paši, jāsamaksā 77 eiro par aizvešanu, kā arī pašiem jāmaksā par atgādāšanu atpakaļ.

Protams, maksājām Kalvēm par visu, lai bēres notiktu tā, kā gribam.” Jau sarunas laikā mazmeitai zvanīts no apbedīšanas biroja Kalves un paziņots, ka tas ved omīti atpakaļ.

**Mazmeita:
„Sāp, ka pansionātā patvaļīgi izlemj radnieku vietā.”**

APBEDĪŠANAS BIROJS IEKĻAUTS LĪGUMĀ

LSK Kurzemes komitejas izpilddirektore Anita Boitmane noliedz, ka kāds no pansionāta būtu radiem prasījis, ar kuru apbedīšanas biroju sazināties klientes nāves gadījumā: „Sarkanajam Krustam pieder seši pansionāti Kurzemē. Visi noslēguši līgumu ar Jauno krematoriju. Tas tiek izpildīts tā, ka uz jebkuru pansionātu atbrauc apbedītāji un nogādā nelaiķi saldētavā Talsu novada Laidzē. Ja radiem ir vēlme, cits apbedītājs var braukt pakal, transportēt un apbedīt, kur vēlas. Šī apbedīšanas firma, kas Latvijā darbojas kopš 1996. gada, savus pakalpo-

jumus nevienam neuzspiedīs nekādā gadījumā. Tāds ir nolikums mūsu pansionātos. Tas ierakstīts līgumā, tā tuviniekus informējot jau iepriekš.”

**LSK pārstāve Anita Boitmane:
„Līgumu izpildām, un tas mūsu pansionātiem Kurzemē nekur nepazudīs – visi netaiķi tiek vesti uz Talsu novadu.”**

A.Boitmane pārliecināta, ka starp apbedīšanas birojiem ir konkurence, viņa savām acīm redzējusi, kā kāda mirusi kliente tiek ielikta automašīnas bagāžniekā: „Mēs pansionātā strādājam ar dzīvajiem cilvēkiem. Pēc nāves līgums ir ar godīgu firmu, kurai ir gan inventārs, gan katafalks, un ir Ministru kabineta noteikumi valsts un pašvaldību pansionātiem. Kuldīgā nevienam apbedīšanas biroju ar katafalku neredzu.”

Inguna Spuleniece

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 14. līdz 21. martam piedzimušas divas meitenītes un pieci puikas. Bērniem doti šādi vārdi: Amanda, Elza, Mārcis, Marks, Marks Damians, Oliveris, Filips.

VIRTUVĒ

Dažādā pasha



Katrīna Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Pasha ir tradicionāls pareizticīgo Lieldienu ēdiens, galvenokārt no biezpiena.

Parasti to taida vairākas dienas iepriekš, tur speciālā formā, kas desertam piešķir piramīdas formu. To var arī iesiet marlē, notecināt sietā, noturēt zem sloga.

Ir vārītā jeb karsētā pasha un nevārītā; tradicionāli tā sastāv no biezpiena, olām, saldā krējuma, cukura un žāvētiem augļiem, bet var pievienot gan kon-

servētus, gan svaigus augļus un pasniegt ar dzērveņu vai vaniļas mērci.

Vislabākā konsistence veidosies no pilnpiena biezpiena, kas nav graudains, ir sablendēts vai samalts ar gaļas mašīnu. Ja pievieno želatīnu, kopā turēsies arī vājpiena biezpiens.

Vieglāk pagatavot nevārīto pashu – atliek tikai sakult sviestu ar cukuru, olu dzeltenumus ar cukuru un putukrējumu un visu

sajaukt ar biezpienu. Tad masu liek bļodā vai veidnē, kurā ieklāta marle, virsū liek slogu un pāris stundu notur ledusskapī. Pashai labi pieder vaniļas cukurs.

Gatavojot vārīto, sastāvdaļas katlīnā jāliek pakāpeniski, un biezpienu nevajag ilgi karsēt, jo tad var atdalīties sūkalas. Jāļauj tikai pāris reižu uzmost burbuli. Pirms likšanas zem sloga masa kārtīgi jāatdzesē.

KLASISKĀ PASHA

Vajadzēs: 1 kg biezpiena, 5 olas, 200 g sviesta, 200 g saldā krējuma, 200 g cukura, 200 g rozīņu, 20 mandeles, 1 citrona miziņu, pusi vaniļas pāksts, apelsīnu sukādes.

Kā pagatavot: biezpienu izberž caur sietu, ieliek katlīnā, pieliek saldo krējumu, sviestu, olas, pierīvē citrona miziņu. Masu liek uz uguns un maisot karsē, bet nevāra. Noņem no uguns, maisot atdzesē. Atdzisušajai masai pieliek cukuru, nomazgātas, nosusinātas rozīnes, vaniļas pāksts sēkliņas, noplaučētas, smalki sakapātas mandeles, sagrieztas sukādes. Visu labi sajauc. Bļodā ieklāj marli, saliek biezpiena masu, sasien pauniņu un pakarina virtuvē. Apakšā paliek trauku, jo var tecēt sūkalas.



NEVĀRĪTĀ PASHA

Vajadzēs: 500 g biezpiena, 200 g pūdercukura, 300 g sviesta, 100 g rozīņu, 3 olu dzeltenumus, 100 g saldā krējuma, vaniļas cukuru, citrona miziņu.

Kā pagatavot: sviestu ar pūdercukuru un garšvielām saputo, pievieno caur sietu izberztu olas dzeltenumu, samaltu biezpienu, nomazgātas, noplaučētas rozīnes, iemaisa saputoto krējumu. Tad liek traukā, kas izklāts ar marli, vai tortes veidnē ar noņemamu malu. Var taisīt uzreiz vairākas mazas porcijas. Notur vēsumā līdz rītam.

NO BĒRNA MUTES



Sešgadīgais Jānītis žurnālistei laipni izstāsta, kā sauc viņa brāli un māsu. Žurnāliste, nezinot, vai sunītis, kas sēž pie krēsla, ir puika vai meitene, jautā: – Kā sauc to četrkājaino?

Jānītis apmulsis paskatās tantes norādītajā virzienā: – To? Krēsls.

.....

Jānīša mamma stāsta, ka kaimiņš ir liels dārznieks. Puika papildina: – Jā, viņam dārzā ir pat pudeles uz kociņiem.

.....

Mamma ar meitām iet staigāt, jaunākā meita Monta ratos guļ. Mamma prasa vecākajai meitai Laurai: – Es jau piekusu. Vai tu arī nogurusi?

Laura: – Nē, bet Monta ir nogurusi.

Mamma: – Kāpēc tu domā, ka viņa ir nogurusi?

Laura: – Tāpēc, ka viņa guļ.

Mamma: – Viņa guļ tāpēc, ka viņai nāk miegs, nevis no noguruma.

Laura: – Nē, es zinu. Monta guļ, jo ir nogurusi. Tā kā visi latviešu tautā.

.....

Mamma, tētis un abas meitas vizinās ar riteņiem. Vecākā māsa Laura grib, lai abas ar mammu apdzītu tēti, kurš ved Montu.

Mamma saka: – Nevaru. Tu esi par Montu smagāka.

Laura: – Nē, ne jau tāpēc tu nevari. Ne jau smagums te sakarīgs, bet vējš ir sakarīgs.

.....

Laura apmeklē deju pulciņu. Mamma prasa: – Vai jūs vadītāju klausat?

Laura: – Jā.

Mamma: – Un kas vairāk klausā – meitenes vai zēni?

Laura: – Meitenes. Zēni ir tādi.. aizdomīgi.

PĀRDOD

VW POLO CLASSIC, 1997, 1,8, benzīns, balta, TA 11.2018., tīrs salons, nav smēķēts, ērta un ietilpīga, 650 eiro. Tāl. 29331442.

CITROEN BERLINGO, 2008, dīzelis, 1,6. Tāl. 29171700.

AUDI 80, 1990, 1,6, benzīns, tikko izieta apskate, sarkana, ekonomiska, labi uzturēta mašīna. Cena 600 eiro. Tāl. 29166722.

Lēti – labu **VELOSIPĒDU**. Tāl. 29560042.

Opel vieglmetāla **DISKUS** 15'. Tāl. 26533635.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamas skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tāl. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tāl. 28378818.

VEĻAS AUTOMĀTUS no 50 eiro. Tāl. 26402340.

PIENA VADU *Delaval* 30 govīm, automātiskā mazgāšana, četri slaukšanas komplekti. Tāl. 28219226.

RUDZUS ar piegādi. Tāl. 29560864.

Pārdod **GRAUDUS, MIEŽUS**. Tāl. 26229395.

Zālāju **SĒKLU**. Tāl. 22143150.

KARTUPEĻUS 'Vineta' pārtikai, stādīšanai. Tāl. 26016315.

Otrdien, 27. martā, tirgos 4 mēnešus vecus **JAUNPUTNUS**. Skrundā 10.00, Laidos 10.20, Snēpelē 10.40, Kuldīgā 11.00, Ēdolē 11.30, Alsungā 11.40, Gudeniekos 12.00. Tāl. 25508665.

Jaunas **DĒJĒJVISTAS** (4,5 mēn.) par 6,50 eiro gab.; dažādu šķirņu sēklas kartupeļus (agros, vidēji agros) par 0,25 centiem kg, sākot no 100 kg – piegāde. Tāl. 28939302.

Bērza **MALKU** maisos. Tāl. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tāl. 27885688.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļā **MALKU**. Tāl. 29399939.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus. Tāl. 29249578.

MEKLĒ DARBU

Zāģē, skalda, krāmē **MALKU**. Tāl. 29535115.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Valinda* **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.



SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tāl. 20238990.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.



SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tāl. 63454845, 26569362, 26436271.

Pērk **PIENA TEĻUS** no 2 nedēļām. Tāl. 26856986.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 29327241.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS**, lauksaimniecības tehniku. Tāl. 26104984.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tāl. 29711172.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko B, BE, C, CE kursu Kuldīgā, Pētera ielā 5. Kursu sākums 5. aprīlī. Tāl. 26120089.

AUTO SIGNALIZĀCIJU uzstādīšana, juraauto.lv, tāl. 29242556.

Uzstādu jaunus **DZINĒJUS MTZ 05, MB 1, MF 70, Kutaisi 610** motoblokus. Tāl. 22434304.

Kuldīgas MMB rīko **JAUNO MEDNIEKU** un **MEDĪBU VADĪTĀJU** kursus. Tāl. 29237545.

D/b *Kurzemīte* **GADA PĀRSKATA SA-PULCE** 26. martā 19.00 *Rumbiņas* zālē, Kuldīga, Liepājas iela 14. Tāl. 29187135.

Valtaiķu baznīcā Aizputes ev. luteriskās draudzes **LIELDIENU DIEVKALPOJUMS** 1. aprīlī 11.00. Visi mīļi aicināti!

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, 1000–15 000 EUR/ha. Tāl. 25622269.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tāl. 26360308.

Pērk **CIRSMAS** izstrādei. Tāl. 25622269.

Ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīnmalku (3 m). Tāl. 29997742.

Ozola, oša, bērza **ZĀGBALĶUS**. Tāl. 29428876.

MALKU, cirsma, mežus. Tāl. 26544462.

SIA *ML Dvīņi* pērk **ŠĶELDOJAMO MATERIĀLU**: zarus, krūmus, zāģētavu atgriezumus. Tāl. 29576511.

Veco **PAPĪRA NAUDU, MONĒTAS**, saktas, apbalvojumus, figūras. Tāl. 26499892.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 25551787.

RAGUS. Tāl. 22048516.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 29395570.

BRIEŽU RAGUS par labu cenu. Braucam pakal. Tāl. 29886349.

Medību kolektīvu vai medību platības **JAUNA MEDĪBU IECIRKŅA** izveidei. Tāl. 28617297.

JUMTA DARBI, maiņa. Koka karkasa montāža. Iekšdarbi. Santehnika. Tāl. 26269909.

TĪRĀM dīvanus, krēslus, paklājus. Izbraucam pie klienta mājās. Veicam mēbeļu restaurāciju, tapsēšanu. Tāl. 28134800.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tāl. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

Novāc **APAUGUMU**. Tāl. 25622269.

Augļu koku **VAINAGU** veidošana. Tāl. 26171160.

LĪDZJŪTĪBAS

Jel neraudiet – mans sāpju ceļš ir galā, Es upei melnajai nu pāri jau...

Es dusu klusā, aizmigušā salā, Kur ciešanu un sāpju vairāk nav.

/A.Skalbe./

Visdziļākā līdzjūtība Normundam Sproģim ar ģimeni, mammīti smilšu kalniņā pavadot.

Laila, Valdis

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Evijai Sproģei, vecmāmiņu zaudējot.

Drogu kolektīvs

Tu, mīļo māt, nu projām aizej klusi Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk.

/M.Bārbale./

Visdziļākā līdzjūtība Līgai Gailei, māmiņu pavadot smilšu kalniņā.

Kolēģi

Klusums, tevis vairs nav, tikai atmiņas, kas aizkustina dvēseli, vārdi, kas nepateikti, skan.

/A.Gļauda./

Izsaku visdziļāko līdzjūtību GUNDEGAS PRUSAKAS tuviniekiem, viņu pavadot mūžībā.

Daina

Noriet saule vakarā, Sidrabiņu sijādama; Aiziet dusēt māmuliņa Baltā smilšu kalniņā.

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Līgai Neilandai, mamma mūžībā pavadot.

Mājas iedzīvotāji

Kas smagāks vēl var būt, Pa dzīves taku ejot, Kā atdot zemei to, Kas sirdij tuvs un dārgs.

/I.Lasmanis./

Skumju brīdi esam kopā ar Līgu, tēti mūžībā pavadot.

Supernetto Kuldīga kolektīvs

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Guntai un piederīgajiem.

Kaimiņi *Senlejšs*

Ik dvēsele alkst siltuma un gaismas, Ik aizgājējs vēl sapņos mīt. Caur atmiņām dzīvs paliek sirdī ilgi, Ko grūti aizmirst – atvīzīt.

/V.Kokle–Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Guntai Gailei un pārējiem tuviniekiem, no vīra, tēva un vectētiņa KĀRĻA DAIŅA GAIĻA uz mūžu atvadoties.

SIA *Renda* kolektīvs

Izsakām līdzjūtību KĀRĻA DAIŅA GAIĻA tuviniekiem, no viņa atvadoties.

Atpūtas komplekss *Usmas Meķi*

Koks nezina, kad vētrā tas lūzis, Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.

/O.Rikmanis./

Izsakām līdzjūtību Guntai ar ģimeni, vīru, tēvu, vectēvu KĀRĻI DAINI GAIĻI pēdējā gaitā izvadot.

Mieziņu un Smiltieku ģimenes kalniņā pavadot.

Cik salts šis rīts – Klau, vēji staigā, Un kaut kur izgaisusi tēva balss.

/P.Sils./

Skumjās esam kopā ar Andri, tēvu mūžībā pavadot.

Guntars, Janeks, Ilvars

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei, Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Vizmai, no brāļa AIVARA atvadoties.

Šalku mājas iedzīvotāji

Un mēs aizejam nepieteikušies Pēdējo reizi tikušies, Katrs ar savu sapni pagalvi, Katrs uz sava likteņa pagalmiem.

/M.Čaklais./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ASTRĪDAS GRĪNIŅAS tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Finanšu nodaļas bijušie kolēģi

Pēdējais sniegs: Tie ir marta puteņi logā Un gaistoši ziedi uz stikliem. Tas ir balts klusums Un miers ceļa galā...

/J.Silazars./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Venitai Grīniņai, māsu mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada pašvaldība

Es pametu rūpes, Lai aizietu tālē, Lai ziedētu puķēs Un zaļotu zālē.

/V.Kokle–Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Venitai Grīniņai un ģimenei, ASTRĪDU zaudējot.

Kurmāles pagasta pārvalde

Mūžībā aizgājusi **ASTRĪDA GRĪNIŅA** (19.06.1952. – 22.03.2018.).

Izvadīšana sestdien, 24. martā, 12.00 no kapličas Aizputes ielā 39 uz Bišavu kapiem Pelču pagastā.

Tuvinieki

VAJADŽĪGI

SIA *Baltic Industrial Composites* piedāvā darbu **STIKLAPLASTA LĪMĒTĀJIEM**. Darba vieta Ventspils nov., Vārves pag., Zūrās. Apmācību piedāvājam uz vietas. Vidējais atalgojums virs 500 eiro pēc nodokļiem. CV sūtīt e-pastā: gints.briedis@composites.lv.

SIA *Baltā Avēnija* (41203043164) aicina darbā **DĀRZNIEKUS** un **STRĀDNIEKUS** darbam Kurzemes zonā. CV sūtīt e-pastā: info@baltaavenija.lv, tāl. 29425664.

SIA *Vikotrans* (40103268183) – kravas automobiļu **VADĪTĀJI**, C1, C kategorija. Tehnikas iela 1, Kuldīga. Tāl. 26822461.

Amazone grupa lv uzņēmums SIA *Upeskalni AB* (461002599) piedāvā pastāvīgu darbu bilancspējīgam **GRĀMATVEDIM**. Prasības: spēja nodrošināt finanšu un vadības grāmatvedības uzskaiti, sagatavot nodokļu deklarācijas, teicamas datorzināšanas. Lūdzu CV un motivācijas vēstuli sūtīt e-pastā: jurgis@amazone.lv līdz 03.04.2018.

SIA *Alvos* (4000311740) – C kategorijas kravas automobiļu **VADĪTĀJI**. Tehnikas iela 1, Kuldīga. Tāl. 26822461.

SIA *Zelta zieds* (4360305229) – **MEISTARS** vainagu, štrausu utt. veidošanai. Tāl. 25520801.

Darbībai paplašinoties, SIA *Otaņķu Dzirnāviņš* (42103015892) aicina darbā B kategorijas **TRAKTORTEHNIKAS VADĪTĀJU**. Vēlama pieredze lauksaimniecībā. Tāl. 28808260.

SIA *Kuldīgas maizes ceptuve* (40103429756) aicina pieteikties uz vakanto **TIRDZNICĪBAS AĢENTA (ŠOFERA)** amatu. Nepieciešama B kategorijas autovadītāja apliecība. CV sūtīt e-pastā: personaldala@krpb.lv, tāl. 27806086.

Uzņēmums SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (56103000221) piedāvā darbu **TRANSPORTA VADĪTĀJAM (GREIDERISTAM)**. CV gaidīsim līdz 27. martam e-pastā: baiba.pirtiece@kuldiga.lv, tāl. 27888246, www.kkp.lv.

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tāl. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

SEN

Renda

Tiek runāts daudz un tāpat rakstīts par telefona tīkla paplašināšanu uz laukiem, bet šī virzienā tiek maz. Kad šīs dienās ierados Lielrendas pasta-telegrāfa kantorī, lai pārrunātu jautājumu par telefona ierīkošanu, tad saņēmu atbildi no pastmeistara, ka manu vēlēšanos nevarot pildīt, jo tagadējais komutators esot aizņemts, bet, kad saņemšot lielāku, neesot zināms. Vēlēšanās ievilkt telefonu ir vēl daudziem rendeniekiem.

Kuldīgas Vēstnesis 1928. gadā

JOKI

Vīriešiem, protams, vienmēr ir taisnība, toties sievietes nekad neklūdās.

Katru reizi, kad ar putekļusūcēju tīru dzīvokļa grīdu, es brīnos – kā tas iespējams, ka mana sieva un kaķis vēl nav plikgalvjī?

Lūdzu, īsi aprakstiet savu atvaļinājumu.
– Žvikts!

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 23. MARTĀ

Dienas garums – 12 st. 26 min. Saule lec 6.18, riet 18.44.

Naktī 0°...+2°

Z
R A
D
2-3 m/s

Dienā +2°...+5°

Z
R A
D
2-3 m/s

RĪT, 24. MARTĀ

Dienas garums – 12 st. 31 min. Saule lec 6.15, riet 18.46.

Naktī -1°...-3°

Z
R A
D
2-3 m/s

Dienā 0°...+7°

Z
R A
D
3-4 m/s

PARĪT, 25. MARTĀ

Dienas garums – 12 st. 35 min. Saule lec 7.13, riet 19.48.

Naktī +1°...+2°

Z
R A
D
3-4 m/s

Dienā +2°...+4°

Z
R A
D
3-4 m/s

Pensionāru apvienība Rumba

14. aprīlī 13.00 aicina uz balli

Daba un cilvēki mostas

Kuldīgā, Virkas ielā 15. Ir dalības maksa, līdzi ņemt groziņu. Pieteikties līdz 29. martam pa tālr. 28335824 (vietu skaits ierobežots).



SAIMNIECĪBA PĒRK: lauksaimniecībā izmantojamu zemi (var būt nekopta, apaugusi ar krūmiem), meža zemi (var būt izcirtumi). Izskaŕsim visus piedāvājumus. Palīdzam atrisināt juridiskus jautājumus. Samaksa tūlītēja.

Tālr. 29222175, e-pasts: siaberrypark@gmail.com.

EKSKURSIJAS NO KULDĪGAS, SALDUS, BROČĒNIEM, DOBELES:

- ◆ ceļojums uz ziedu un putnu valstību – 1.–6. maijs (brīvas 12 vietas),
- ◆ Drakulas zeme Transilvānija – 19.–26. maijs (brīvas 12 vietas),
- ◆ Baltkrievija un senā Lietuvas Lielkņazistes zeme – 15.–22. jūnijs (brīvas 9 vietas),
- ◆ relaksācija Karpatos – 16.–21. jūlijs (brīvas 15 vietas),
- ◆ pa dabas takām Dienvidpolijā un Čehijā – 10.–15. augusts (brīvas 9 vietas),
- ◆ pūķa pilsēta Krakova un Tatra kalni – 22.–25. augusts (brīvas 20 vietas),
- ◆ sēņu festivāls Lietuvā un Mazūrijas ezeru zeme Polijā – 23.–24. septembris (brīvas 38 vietas),
- ◆ papildgrupa: Klods Monē, Vinsents van Gogs un Gustavs Klimts multimediju mākslas izstādē Tallinā – 7. aprīlis (brīvas 16 vietas),
- ◆ ziedu dārzi Daugmales pusē – 19. maijs (brīvas 28 vietas),
- ◆ Kalsnavas peonijas un mistiskā Vidzeme – 16. jūnijs (brīvas 15 vietas),
- ◆ Malēnija laikmetu lokos – 14. jūlijs (brīvas 26 vietas),
- ◆ pa Sēliju un Latgali ar garšu un baudu – 4.–5. augusts (brīva 21 vieta),
- ◆ no Taevaskoņas sarkanajām klintīm līdz Elles kapam Igaunijā – 8. septembris (brīvas 33 vietas),
- ◆ izsmalcinātas brīvdienas Panemunes pilī – 17.–18. novembris (brīvas 32 vietas).

www.celojumulade.lv, tālr. 26065020, Ligita.



Skrundas novada pašvaldība (90000015912) izsludina konkursu uz amatu aprūpes nama Valtaiki direktors/-e.

Ar konkursa nolikumu var iepazīties Skrundas novada pašvaldībā vai mājaslapā www.skrundasnovads.lv. Pretendentiem pieteikties līdz š.g. 6. aprīlim (ieskaitot), sūtīt norādītos dokumentus: Raiņa ielā 11, Skrundā, Skrundas novadā, LV-3326, vai e-pastā: dome@skrunda.lv.

7. aprīlī 20.00 KULDĪGAS KULTŪRAS CENTRĀ

VENTAS DZIRKSTIS

DISKO BALLE PIEAUGUŠAJIEM APRĪLA PILIENI

VDz Dj: ALBERTS DINTERS, JĀNIS MIHAILOVS, ALDIS GOBZEMS, MĀRIS DADZIS, JURIS GIELS

Deju grupa: BEAT the MOMENT

Vakara īpašais viesis grupa CITS KVARTĀLS

Bijetes nopērkamas KKC kasē: iepriekšpārdošanā līdz 6. aprīlim 5 €, pasākuma dienā 7 €, pēc plkst. 22:00 8 €

BŪS BUFETE

www.ventasdzirkstis.lv

VentasDzirkstis

PĒRKAM

- * Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa;
- * Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.



Telefoni informācijai: 29196926 www.metsaforest.com/lv



PĒRK

- cirsma
- mežu īpašumā
- skujkoku zāģbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSA ZĀĢBALĶU TRANSPORTS uz SIA KUREKSS Ventpils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāģbalķi: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

SIA STILLS

Talsu nov. Laidzē pērk zāģbalkus:

- ◆ OZOLA no 24 cm/d A klase no 90 līdz 330 eiro/m³
1. šķira no 120 līdz 170 eiro/m³
2. šķira no 90 līdz 120 eiro/m³

- ◆ OŠA no 24 cm/d A klase no 120 līdz 180 eiro/m³
1. šķira no 80 līdz 120 eiro/m³

Samaksa tūlītēja. Tālr. 29463811, 29334955.

MARTA ERUDĪTS

Olīvu dārzs Jeruzalemē, kurā Jēzus Kristus lūdzās naktī pirms krustā sišanas.



Atbildes līdz 26. marta 12.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: zemūdens dzelzceļa tuneli, kas zem Bosfora šauruma savieno Stambulas (Turcija) daļas Eiropā un Āzijā, sauc par Marmaraju; no turku vārdiem Marmara (Marmora jūra) un ray (sliedes).

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Daina Gerente, Indra Ābelīte, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Mārcis Arājs.

ATJAUNO VANNU EMALJU. Tālrunis 20605520.





BAIBAS LITIŅAS SKICE

Kostīmu māksliniece Baibas Litiņas pieraksts Liepājas teātrī topošās izrādes "Mizantrops" skicei: "Gatis Maliks/Alsests, 3. kostīms, filmēšanas aina uz zaļā fona. Alsests saplūst ar fona krāsu, raksta scenāriju filmēšanas ainām, rokas nogrimētas zaļā ekrāna krāsā, plecos mugursoma, identiska kā filmas varonim."

Režisors Viesturs Meikšāns Liepājas teātrī iestudē izrādi "Mizantrops" – komēdiju par godīgumu. Tās pamatā ir izcilā komēdiju autora Moljēra 17. gadsimta lugas mūsdienu versija, ko radījis britu dramaturgs Martins Krimps. Izrādes darbība norisinās filmēšanas laukumā,

un tās centrā ir dramaturgs Alsests – cilvēks ar idealizētu pasaules uztveri un radikālu izpratni par godīgumu, cilvēks, kurš cenšas pasauli kārtot pēc savas saprašanas.

Izrādes "Mizantrops" kostīmu māksliniece ir Baiba Litiņa, kura Liepājas teātrī strādā pirmoreiz. "Izrāde kostīmu ziņā būs diezgan krāsaina un pavasarīga," viņa raksturo. Šajā iestudējumā uzmanība tērpos pievērsta krāsai, asprātīgām detaļām, apdrukām. B. Litiņa gan uzsver, ka kostīmu mākslinieks strādā paralēli un kopdarbā ar pārējo izrādes radošo komandu, tapēc iestudēšanas gaitā daudz kas var mainīties no sākotnējās idejas. Un

tiešām gatavs kostīms kļūst tikai īsi pirms ģenerālmēģinājuma.

B.Litiņa stāsta, ka, izstrādājot skices, viņa nekoncentrējās uz atsevišķu tēlu, uz atsevišķu kostīmu, bet gan uz tēlu un tērpu mijiedarbību, kā tie vienā ainā kopā strādā, kas vairāk jāizceļ, kas jāatstāj fonā. "Es teātrī vienmēr uz kostīmiem skatos kopumā. Ne gluži kā uz gleznu, bet kā uz kopēju fotogrāfiju. Katra aina ir kā bilde, un es it kā uzgleznoju ainas kopējo noskaņu," sava darba aizkulisēs skaidro B.Litiņa. Nereti idejas un iedvesmu viņa smeļas, vērojot cilvēkus – uz ielas, kafējnicās, pastaigu laikā.

Improvizācija. Eksperiments. Brīvība

Ilze Kļepikova, "Kurzemes Vārds"

Par džeza mūziku Liepājā, šķiet, vienmēr bijusi interese. Pēc Liepājas bigbenda darbības pārtraukšanas un interesantā festivāla "Aile Jazz" isā mūža pašlaik džeza mūzika Liepājā atgūst, iegūst jaunu elpu. Gan ar džeza un populārās mūzikas nodaļas atvēršanu Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā, gan ar Melngaiļskolas bigbenda izveidi, gan jau gadu arī ar džeza improvizācijas vakariem jeb džemesesijām.

JAUNS DŽEZA EPICENTRS

Noteikti nevarētu apgalvot, ka Liepājā nav bijis nekādu džeza tradīciju. Pirms vairāk nekā desmit gadiem bija lielisks

bigbends un sabiedriskais fonds "Liepājas bigbends", ko izveidoja, lai visā Kurzemē popularizētu džeza mūziku un veicinātu tās attīstību. Taču bigbends un fonds savu darbību beidza. Pirms gadiem desmit aprīlī Liepājā notika džeza festivāls "Aile Jazz" ar vairākiem koncertiem, taču šim festivālam bija vien dažus gadus garš mūžs. Džeza mūzikai bija veltīts arī kāds no Starptautiskā pianisma zvaigžņu festivāla koncertiem. Noteikti jāpiemin arī Nacionālo bruņoto spēku bigbends, ko, reorganizējot trīs militāros orķestrus, izveidoja 2009. gadā un kas priecē klausītājus vēl šodien, piesaistot arī atzītus māksliniekus un pulcinot pilnas zāles klausītāju visā Latvijā. Taču kopumā pēdējos gados džeza mūzika festivālu un lielu koncertu ziņā bija pastumta malā.

MŪZIKA **3**

Iestiklo vecmeistara temperamentu

Ieva Vilmane, "Saldus Zeme"

Latvijas glezniecības vecmeistara, Saldus novadnieka Jaņa Rozentāla lielākā skīču un studiju kolekcija pieder viņa vārdā nosauktajam Saldus vēstures un mākslas muzejam. Pirmo reizi zīmējumi apskatāmi ilgi.

SAIKNI NEPAZAUDĒJA

Saldenieki izlēma vērtīgo kolekciju iekļaut J. Rozentāla oriģināldarbu ekspozīcijā, jo bija vienprātis ar muzeju nozares starptautisko aprindu nostāju, – krājumā glabātais mantojums ir katra muzeja sirds. Tas jārāda iespējami plašākam cilvēku lokam, citādi no paaudzes paaudzē sargātam man-

tojumam nav nozīmes. Muzeju krājumos ir lietas, kas gaismā nav iznestas pat vairākus gadu desmitus. Līdzīgi bija ar J. Rozentāla zīmējumiem. Daži uz neilgu laiku bijuši izstādēs, kolekcija publicēta Saldus muzeja izdotā grāmatā "No Saldus līdz Romai", un viss.

Latvijā J. Rozentāla radošo mantojumu glabā trīs muzeji. Augstvērtīgākās gleznas ir Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, gleznotāja sadzīvei pievērsies Rūdolfa Blaumaņa un J. Rozentāla muzejs Rīgā. Savukārt saldenieki aizķērās aiz zīmējumiem, jo Pēterburgā skolotais profesionālis dzimtajā pusē strādāja aptuveni divus gadus, lai gan bija iekārtojies darbnīcu, kuru pats dēvēja par sapņu torni.

MĀKSLA **2**

Iestiklo vecmeistara temperamentu

1

“Rozentāls Saldū uzturējās neilgi, tomēr ar dzimto pusi saikni nezaudēja līdz mūža galam. To pierādām viņa dzīvei un dzimtai veltītā ekspozīcijā, ko 2016. gadā atklājām agrākās darbnīcas ēkas pirmajā stāvā. Bija laiks, kad projektu konkursu vērtētāji nesaprata mūsu ar Rozentālu saistītās ieceres,” atceras J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja direktore Agrita Ozoliņa.

DINAMISKA SPĒLĒŠANĀS

18. martā ar gleznotāja oriģināldarbu ekspozīcijas atklāšanu ir pabeigtas ēkas vērienīgas pārvērtības – nu tā sakārtota tehniski, kosmētiski un saturiski. “Lieliska dāvana Latvijai simtajā jubilejā,” direktore priecājas par padarīto, jo tā dēļ risināti konceptuāli, finansiāli un organizatoriski cietie rieksti.

Ekspozīcijas koncepciju un tās realizāciju uzticēja profesionālam grafiķim Ģirtam Baranovskim. Viņš radījis eleganti atturīgu vidi bez mūsdienu tehnoloģijām, lai apmeklētājs ne vien bauda divvientulību ar augstvērtīgas mākslas paraugiem, bet arī radoši izpaužas (darbnīcas centrā ir liels galds, pie kura lieli un mazi, muzeja pedagoges Sandras Leitholdes rosināti, var ļauties izteiles lidojumam).

“Skices ļoti labi par pamanīt Rozentāla dabu – cik temperamentīgi viņš tvēris acumirkļus,” atzīst Ģ. Baranovskis. Viņš 81 zīmējumu izlīcis vertikālās iestiklotās vitrinās, savukārt skīču albumus un pārējos uzmetumus – horizontālās atvilktnēs. “Izkārtojums nav tematisks vai hronoloģisks. Var teikt, ka esmu spēlējies ar Rozentālu, jo zīmējumus izkārtāju dinamiski, parādot darbu atšķirības raksturā, tehniskajā izpildījumā un formātos. Vitrinās ir acumirkļa uzmetumi, rūpīgāk izstrādāti pasūtījuma darbi, arī tādi zi-

mējumi, kuros mākslinieks tikai trenējis roku. Redzam, ka Rozentāls nemitīgi strādājis. Mūsdienās mākslinieki kļuvuši inertāki – acumirkli netver skicējot, bet gan fotografējot un izmantojot dažādas mobilas ierīces,” piebilst grafiķis.

Zīmējumi izstādīti palielā darbnīcas nišā, savukārt pārējā telpā izkārtotas ap 30 gleznas. “Atteicos no domas atdarināt darbnīcas interjeru, kāds te varēja būt vecmeistara laikā. No tiem gadiem saglabājusies tikai krāsns, nav pat mēbeļu,” skaidro Ģ. Baranovskis. Vizuāli neitrālajā un minimālajā interjerā paslēpta virkne mūsdienīgu un specifisku tehnoloģiju, kas nodrošina oriģināldarbiem maksimāli saudzējošus apstākļus – sargā no ultravioletā starojuma, regulē telpā mitrumu un temperatūru utt.

IZTĒRĒ VAIRĀK PAR 47 000 EIRO

“Apzinājāties, ka Jaņa Rozentāla oriģināldarbu ekspozīcijas izveidošana būs ļoti dārga un nenotiks strauji,” turpina A. Ozoliņa. Pērn Saldus novada pašvaldība darbnīcas otrajā stāvā ieguldīja aptuveni 35 tūkstošus eiro, neskaitot ēkas fasādes un jumta remontu. 10 tūkstoši eiro iegūti Valsts kultūrkapitāla fonda projektu konkursā, 2100 eiro saņemti no Kurzemes plānošanas reģiona. Nauda tērēta, sākot ar ekspozīcijas māksliniecis-kās koncepcijas izstrādāšanu un galdniecības darbiem un beidzot ar gleznu restaurāciju un ierāmēšanu. Lauvas tiesa, gandrīz 27 500 eiro, samaksāta par gudras ventilācijas sistēmas projektēšanu un ierīkošanu.

Muzeja direktore augstu vērtē, ka pašvaldībā neapšaubīja tik lielu tēriņu lietderību. Lētākas alternatīvas neapsvēra tādēļ, ka nākotnē tās iznīcinātu iestādes acuraugu. Uz audekla radītām gleznām un papīram lielākie ienaidnieki ir mitrums, saules stari un temperatūras svā-



Jaunā skīču ekspozīcija ieinteresēs vēl vairāk apmeklētāju, jo nekur Latvijā nav tik lielas Jaņa Rozentāla zīmējumu kolekcijas.

INGUS KĒPUĻA FOTO

Janis Rozentāls par skices būtību

- “[Skicēm un studijām] trūkst tās gatavības (...), viss dots pirmajā sajūsmībā – ne kaligrāfija, bet individuāls rokkraksts, pilns jūtu un dzīvības.”
- “Zīmējums ir tas mākslas veids, kurš rāda mākslinieka pirmo saskarsmi ar dabu un visspilgtāk iemieso acumirkļa iespaidus. Zīmējot mākslinieks var ļauties lielai fantāzijai un improvizācijas brīvībai – tas ir pamats tālākai mākslinieka darbībai.”
- “Uzzīmēt tādēļ kādu mazu vinjeti ir dažreiz grūtāk, nekā uzgleznot lielu detalizētu dabas kopiju (...). Viņa vingrina mūsu apķērbu un novērošanas spēju, asina mūsu aci uzķert ātri mainošās kustības, glīto mūsu sajūtu priekš smalkām niansēm, priekš līniju mūzikas un daiļas kustēšanās un iznešanās.”

Janis Rozentāls

stības. To iedarbība maksimāli samazināta, iegādājoties speciālu stiklu gleznam un zīmējumu vitrāžai, skābi nesaturēšu kartonu, uz kura piestiprināti trauslie zīmējumi. Skices un studijas lielākoties atrodas tumsā, apgaismojums ieslēdzas tikai tad, kad cilvēki tuvojas vitrāžai.

ATJAUNO RADOŠU VIDĪ

A. Ozoliņa atzīst, ka jaunā ekspozīcija pamazām maina viņas attieksmi un priekšstatus par norisēm, kuras pieļaujamas līdzās saudzējamiem mākslas darbiem. “Vairāki mākslinieki ieteica darbnīcā rīkot nodarbības, jo pēc būtības darbnīca ir telpa, kurā rada, nevis kaut ko iekapsulē, sastindzina. Tas nozīmē, ka jāļauj visu paaudžu cilvēkiem tur darboties, piemēram, ar krāsām. Pirmajā mirklī no tādas domas man aizrāvās elpa: kā nu būs, kad bērni gar Rozentāla gleznam skries ar otām?! Tagad esmu apradusi ar ideju un atgādinu sev: vairākkārt pierādījies, ka sakārtotā vidē neviens neārdās. Prāts mierīgs arī tāpēc, ka muzeja pedagoge Sandra Leitholde brīnišķīgi strādā ar visu paaudžu apmeklētājiem, arī maziem bērniem,” turpina direktore un ieskicē vairākas apmeklētāju programmas. Visiecienītākā ir tā dēvētā “Atver!”, kas piemērota arī ģimenēm un maziem bērniem, jo ietver spēļu elementus. Tiem ļauj pat pie tehnoloģijām pieradušie.

Direktore atzīst, ka bažījiesies par nedomu ekspozīcijā neiekļaut interaktīvas tehnoloģijas apmeklētāju izklaidēšanai. Starptautiskā līmenī muzejnieki satraucas, ka gandrīz katra jauna ekspozīcija aicina pieskarties ekrāniem. Muzejos glābātās vērtības jārada laikmetīgi un atraktīvi, taču nedrīkst pārkāpt robežu un kļūt par iestādi, kas sabiedrību izklaidē, pievēršot tās uzmanību dažādu kalibru ekrāniem. Kā nepārkāpt šo tik tikko pamanāmo robežu?...

ARĪ STĀSTS KĻŪST VĒSTURISKI VĒRTĪGS

Ekspozīcijas atklāšana nenozīmē, ka muzejs pārstās pieņemt dāvinājumus vai iegādāties Rozentāla oriģināldarbus. “Kolekcijas veidošanā nekad nav gala termiņa,” smaida A. Ozoliņa. Muzejs plāno nākotnē iegādāties ar Saldus saistītus darbus, savukārt visi dāvinājumi tiks pieņemti lielā pateicībā.

Muzeja kolekcijas veidošanas stāsts arī kļuvis par vēsturisku liecību, jo sniedz norādes par vairākiem nozīmīgiem notikumiem. Piemēram, zīmējumu un gleznu kolekcijas pirmās sākumi meklējami pagājušā gadsimta 30. gados – tolaik daudzus muzejus dibināja uz privātpersonu vākuma bāzes. Par Jani Rozentālu liecības krāja viņa draugs Marts Vējš, tomēr Saldus muzeju dibināja tikai pēc Otrā pasaules kara. Vairāki darbi Saldū nonāca 50. un 60. gados pēc tam, kad reorganizēja un izvētēja daudzus muzejus. Pirmais pirkums, kas papildināja vecmeistara kolekciju, saldeniekiem bija 1959. gadā, kad par 1000 rubļiem no Kultūras ministrijas iegādājas divas gleznas.

Būtiska nozīme bijusi dāvinājumiem un pirkumiem no J. Rozentāla bērniem un mazbērniem. “Gleznotāja dzimtas dāvinājumus uzskatām par atzinību mūsu darbam – viņi mums uzticas. Skīču un studiju kolekciju pedėjo reizi papildinājām 2016. gadā ar Rozentāla mazdēla Jāņa Viļumsona dāvinājumu. Jāizceļ arī ziedojumu loma. 2009. gadā varējām atļauties zīmējumu lielu pirkumu par aptuveni 2000 latiem no gleznotāja mazmeitas Kristīnes Rozentāles tikai tāpēc, ka Amerikā dzīvojošā Aija Zemdega ziedoja mums naudu. Arī viņai par mūsu muzeju radies priekšstats, ka strādājam atbildīgi, mērķtiecīgi un profesionāli,” atceras A. Ozoliņa. ■



Ekspozīcijas “Jaņa Rozentāla oriģināldarbi” autors Ģirts Baranovskis pie pusgatavas vitrīnas pārliecinās, ka vietējie galdnieki no zirņnieka Kaspara Zeltābola individuālā uzņēmuma strādājuši nevainojami.

Improvizācija. Eksperiments. Brīvība

1

Pašlaik džezas mūzikas epicentrs ir Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola (LMMDV), kuras viena no aktivitātēm ir džezas improvizācijas jeb džezas džemesesiju rīkošana.

Tā ir iespēja klausītājiem dzirdēt pazīstamus džezmeņus, bet mūzikas skolas audzēkņiem – kopā ar viņiem pamuzicēt. Šādus vakarus reizi mēnesī rīko LMMDV koncertzāles "Lielais dzintars" pirmajā stāvā un vairākas reizes mēnesī restorānā "Hot Potato". Pirmais džezas improvizācijas vakars notika pērn 21. februārī. Un gada laikā šīs muzikālās norises jau kļuvušas gandrīz par tradīciju. Liepājas kultūras projektu konkursā Melngaiļskolas atbalsta biedrība saņēmusi līdzfinansējumu džemesesijas vakaru turpināšanai vēl vismaz viena gada garumā.

NEKAD NEBŪS KĀ IEPRIEKŠ

Pirmais posms ķēdītē, neskatot ilggadējās tradīcijas, noteikti bija Melngaiļskolas bigbenda izveide pirms nepilniem pieciem gadiem. Tā dibinātājs, trompetists Jānis Ivuškāns, pirms atnāca strādāt uz Liepājas Simfonisko orķestri, trīs gadus Rīgā muzicēja bigbendā "City Jazz big band", kur džezas mūzika viņam iepatikās. Tajā ir daudz lielāks savstarpējais kontakts, enerģija un emocijas – Jānis min, ar ko džezs viņam šķiet īpašs. "Pati labākā sadaļa ir tā, ka vari radīt mūziku uz vietas. Improvizācija. Nekad nebūs tā, kā bija pagājušoreiz. Un neviens to arī negrib. Jo tu mazāk atkārtosies, jo labāk," bigbenda vadītājs turpina. J. Ivuškāns arī uzsver, ka džezas mūzikas žanrs ir ļoti plašs.

Par nākamo soli minama džezas un populārās mūzikas nodaļas izveide pirms

četriem gadiem. LMMDV projektu vadītāja Irita Kalēja stāsta, ka par šādas nodaļas nepieciešamību runāja vēl pirms mūzikas un mākslas skolu apvienošanas. Tāda nodaļa tapa, galvenokārt lai piesaistītu jaunus audzēkņus. Un pēdējie gadi parāda, ka šī nodaļa un šī mūzika jauniešu vidū ir populāra. "Džezas mūzika ir ļoti dažāda, mākslinieki ir dažādi. Tas ir dzīvs process. Tā nav sastingusi mūzika. Interesantāks ir radošais process, kas rodas uz vietas, un skatuves brīvība," I. Kalēja skaidro.

Un džemesesiju rīkošana ir trešais posms džezas mūzikas iedzīvināšanas un attīstības ķēdītē. Tā ļauj iepazīt Liepājā līdz šim maz zināmu šķautni – muzikālās improvizācijas vakarus. Par tiem jāpateicas pašreizējam džezas un populārās mūzikas nodaļas vadītājam, akordeonistam Rustamam Bagirovam. "Kā, pie jums ir džezas nodaļa, bet nav džezas vakaru?" I. Kalēja atceras viņa jautājumu.

IEGŪT SKATUVES PIEREDZI

R. Bagirovs ir Liepājas Mūzikas vidusskolas absolvents, te apguvis klasisko akordeona spēli. Taču jau tolaik skolotājs Aleksandrs Lebedevs mudinājis klausīties džezu. Tikai pamazām tas iepaticies arī Rustamam. Pēc vairākiem dzīves pavērsieniem viņš iestājās džezas un populārās mūzikas nodaļā kādā no Nīderlandes augstskolām, pēc bakalaura studijām maģistra grādu Roterdamā viņš ieguva pasaules mūzikas žanrā, specializējoties brazīliešu un kubiešu mūzikā. Džemesesiju vakari Nīderlandē ir ierasta lieta, tie notiek dažādos mūzikas žanros pabos un klubīņos.

Līdzīgam tehniskās un emocionālās brīvības līmenim R. Bagirovs vēlas rosināt arī Liepājas topošos džezmeņus. Vispirms

Līdz šim džemesesiju vakaros piedalījušies šādi viesmākslinieki:

- Verneris Pohjola no Somijas, Erans Hars Evens no Nīderlandes, Gerhards Ornigs no Austrijas, Gasans Bagirovs no Krievijas, Dominiks Višņausks no Lietuvas, Klara Gallardo un Hulio Martins no Spānijas, ASV dzīvojošā latviešu dziedātāja Arta Jēkabsone, Toms Lipskis, Beāte Zviedre, Viktors Rītovs, Deniss Paškevičs, Jolanta Gulbe-Paškeviča, Dāvis Jurka, arī Toms Rudzinskis un Andris Buiķis, kuri abi kļuvuši par Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas skolotājiem džezas un populārās mūzikas nodaļā.
- Tuvākie džezas mūzikas improvizācijas vakari koncertzālē "Lielais dzintars": 24. aprīlī ar saksofonistu Gintu Pabēru, 15. maijā ar vokālisti Evilenu Protektori un 12. jūnijā ar sitaminstrumentālistu Kasparu Kurdeko.

nodaļas vadītājs neslēpj gandarījumu, ka Liepājā vispār ir tāda iespēja – mācīties džezas mūziku, turklāt augstā līmenī. Ir piesaistīti augsta līmeņa pedagogi ar ārzemēs gūtu izglītību, un mācības notiek, rēķinoties, ka kāds no audzēkņiem nākotnē kļūs par pasaules raudzes mūziķi. Turklāt vēl viens bonuss ir iespēja mācīties un muzicēt tajā vietā kā koncertzāle "Lielais dzintars".

Liepājā līdz šim mazāk pazīstamais džemesesiju formāts jeb improvizācijas vakari ir viena no platformām, kā sevi džezas mūzikā attīstīt. "Džems izslēdz formalitāti, jo tev ir jārada," uzsver R. Bagirovs. "Šis formāts paredz kļūdas, jo tā ir improvizatoriska mūzika." Viņš min, ka šie vakari jauniešiem ir laba prakse, kā iegūt brīvību uz skatuves, kā ātri atrast kopīgu valodu ar citiem mūziķiem, kā eksperimentēt. "Tas beigu beigās būs viņu darbs. Tevi aicinās koncertēt, ja pārliecināsi, ka esi interesants, ka tu vari runāt viņu valodā, un tas bieži vien nav saistīts ar to, cik pareizi spēlē notis." Protams, topošajiem džezas mūziķiem ir arī koncerti un konkursi, un tad improvizācija tiek gandrīz vai daļēji izslēgta, jo tas ir cits formāts.

KOPĀ IMPROVIZĒ ARĪ AINARS PŪPOLS

Katru reizi improvizācijas vakaros piedalās pieaicināti profesionāli mūziķi no Latvijas vai citām valstīm. R. Bagirovs neslēpj, ka dažkārt brīnās, kā mūziķi piekrīt uz šejieni braukt, turklāt par mazākām naudām summām, nekā prasītu par koncertiem. Ārvalstu mūziķu piesaistē Rustams liek lietā savus studiju laikā gūtos kontaktus. Arī pazīstami latviešu džezas mūziķi labprāt atbrauc kopā pamuzicēt.

Ar viesmūziķiem Liepājā labprāt saspēlējas džezas nodaļas pedagogi, lai gan, kā

norāda R. Bagirovs, "tas nav mūsu darbs". Taču motivācija ir cita – iedrošināt audzēkņus iesaistīties, "jo skatuves pieredze jāgūst uz skatuves". Kad pirmie džemesesiju vakari tikai sākās, audzēkņi bija uztraukušies, ne pārāk vēlējās piedalīties. "Bet primārais mērķis arī bija – lai tu tiec galā ar uztraukumu, lai tu uz skatuves publikas priekšā esi tāds, kāds esi. To vajag uztrūnēt," stāsta pedagogs un mūziķis. "Tagad skatos, ar katru reizi viņiem arvien vieglāk sāk iet brīvības ziņā. Un tas būtiski maina kvalitāti."

Mūzikas improvizācijas vakaros pēc koncertu daļas var iesaistīties ikviens mūziķis arī no malas, taču pašlaik tas nenotiek bieži. Gribētos vairāk. "Ja tādi ir, lai viņi atsauca un nāk," smaida Rustams. Reiz piedalījies blūzmenis Ainars Pūpols, un tas bijis lielisks vakars. Ir bijuši mūziķi no Ventspils Mūzikas vidusskolas. Atnākuši arī mūziķi, kas instrumentu apguvuši pašmācības ceļā, bet viņi esot diezgan atturīgi.

I. Kalēja par vienu no improvizācijas vakaru ilgtermiņa mērķiem min, piemēram, lietuviešu iesaistīšanos. "Lai brauc džezas mīļotāji arī no Lietuvas. Kas varbūt spēlē kādus mūzikas instrumentus, lai pievienojas," viņa aicina.

VEIDOJAS SAVA PUBLIKA

Džezas improvizācijas vakari brīvā atmosfērā ir iespēja šo mūzikas žanru iepazīt un iemīlēt ikvienam interesentam. Turklāt bez maksas, jo šie vakari ir nekomerciāli. Vidējais apmeklētāju skaits džemesesiju vakaros ir 70 – 80 cilvēku, stāsta I. Kalēja. Vislielākā interese bijusi par koncertvakaru ar dziedātājas, Liepājas Mūzikas vidusskolas absolventes Jolantas Gulbes-Paškevičas piedalīšanos. J. Ivuškāns secina, ka džezas mūzikas vide pamazām veidojas un attīstās, klausītāju interese palielinās.

R. Bagirovs gan atklāti saka – palielināt interesentu skaitu nav viņa mērķis. "Mums jārespektē klausītājs, bet mūsu pamatmērķis ir radošums, improvizācija," viņš skaidro. Taču nav arī tā, ka klausītājs mūziķi neinteresē nemaz. Džezas mūzika un improvizācija ietver arī zināmu saspēli ar klausītāju, kurš ar saviem aplausiem reaģē uz solo iestarpinājumiem, atsauca rosinājumiem aplaudēt līdzī. Rustams novērojis, ka šiem mūzikas vakariem radušies savi pastāvīgie klausītāji. Taču, lai cik daudz klausītāju būtu sanācis uz koncertu, mūziķu atdevē ir vienādi liela, viņš uzsver.

Publika, kas iemīlējusi šo mūziku, jau ir, arī jaunie mūziķi aug, un drīz varēs just vēl lielāku atgriezenisko saiti. Kas zina, varbūt džezas mūzikas iedzīvināšanā Liepājā būs jāspēr nākamais solis – atkal jāsarīko festivāls? "Tas būtu fantastiski!" R. Bagirovs iesauca, atzīdams, ka iepriekš par to nav iedomājies, bet ierosinātā ideja viņam patīk. ■



RITVARA SPROĢA FOTO NO LMMDV ARHĪVA

Džezas džemesesijās piedalās gan viesmākslinieki, gan mūzikas skolas pedagogi un audzēkņi.



Spēka un dailes rituāls

✍ Linda Kilevica, "Kurzemes Vārds"

Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki kā visaptverošs nacionāla mēroga pasākums un kultūras tradīcija ikreiz nonāk viedokļu krustugunīs. Tautas svētkos gan dalībnieki, gan skatītāji vēlas baudīt skaisto, sev tuvo un saprotamo. Savukārt svētku radošie un mākslinieciskie uzdevumi uzliek samērā augstu latīņu. Kā atrast kompromisu starp sarežģītu repertuāru, mākslinieciski augstvērtīgu izpildījumu un iespēju vienkārši svinēt svētkus?

DEJOT IR JĀMĀK

JĀNIS PURVIŅŠ, deju lieluzveduma "Māras zeme" mākslinieciskais vadītājs:

Līdz šim Deju svētkos ir piedalījušies visi kolektīvi, kuri ir apguvuši repertuāru: soļu rakstu, zīmējuma rakstu. Protams, nosaukums ir Deju svētki, līdz ar to dejojot ir jābūt. Divi gadi, kuros gatavojamies svētkiem, manuprāt, ir optimāls laika periods, lai apgūtu repertuāru, kāds nu kurai grupai ir. C grupai ir trīs dejas, E grupai četras, A un D grupai ir pa sešām dejām. Skaits atkarīgs no tā, kādu kvalitātes un vecuma grupu ir izvēlējušies paši dejojāji un vadītāji. Piedāvātais repertuārs varbūt ir neparasts pašā pirmajā gadā. Ar laiku pierod gan pie mūzikas, gan jauniem soļu

virknējumiem. Gribētu atzīmēt, ka tie ir latviešu dejas pamatsoļi, pamatzīmējumi, aptvērieni un satvērieni, kuri ir savirknēti nedaudz citādi. Tomēr tā ir latviešu skatuviskā deja.

Deju lieluzvedumā atspoguļotas dažādos laikos tapušas dejas. Parādās arī rotaļdeju apdares, kas ir mūsu pamatu pamats. Būs ieskats latviešu zelta fondā, kuram šoreiz ir tāds pirmreizēji izvēlēts rādīšanas veids, savienojot aptuveni 17 dažādu autoru dejas. Pārējais repertuārs tiek veidots konkrētajai idejai un libretam. Domāju, ka šajā gadā ir gana jaudīgs stāsts. Gan dejojājiem, gan skatītājiem tas būs spēka un dailes rituāls. Deju lieluzvedums "Māras zeme" ir stāsts par Latvijas vēsturi vairāku gadsimtu garumā, par to, kas mēs esam, par mūsu senčiem, kam pateicoties mums ir valoda un zeme.

TAS NAV ZIŅU VAKARS

ILZE VALČE, Dziesmu svētku un Liepājas koru aprīnča virsdiriģente:

Dziesmu svētkos nav virsuzdevuma likt dziedāt bezgalīgi sarežģītus skaņdarbus. Programmu katrs mākslinieciskais vadītājs veido vairāk vai mazāk pēc savas gaumes un pēc saviem kritērijiem, ņemot vērā pieejamo mūziku. Nav noteikumu, ka jābūt vienkārši vai sarežģīti.

Ja mēs svētkos dziedātu vienbalsīgas vai divbalsīgas dziesmas, tad grūti pateikt, vai tas būtu ziņģu vai tautas-

! XXVI Vispārējie Dziesmu un XVI Deju svētki

- Notiks no 30. jūnija līdz 8. jūlijam.
- Gatavojas piedalīties ap 43 000 dalībnieku; 3421 amatiermākslas kolektīvs, to skaitā – 12 000 kora dziedātāju un 17 000 dejojāju.
- Svētkus klātienē maksas un bezmaksas pasākumos varēs vērot 500 000 apmeklētāju.
- Lielākie pasākumi – deju lieluzvedums "Māras zeme" Daugavas stadionā un noslēguma koncerts "Zvaigžņu ceļā" Mežaparka estrādē.
- Bez maksas iespējams apmeklēt svētku gājieni, koru konkursa finālu "Dziesmu kari", vokālo ansambļu konkursu, pasākumus Vērmanes dārzā un Esplanādē, ārvalstu latviešu kolektīvu koncertu, amatiermākslas izrādes, koncertus baznīcās u.c.

Avots: dziesmusvetki.lv

dziesmu vakars. Iepriekšējos svētkos ir bijušas programmas, kurās lielāks īpatsvars laikmetīgai mūzikai. Es personīgi ne kā virsvadītāja, ne kā diriģente neizjūtu spiedienu, ka būtu jādzied tikai sarežģītas dziesmas. Šīgada repertuārs ir ļoti demokrātisks. Ir iespēja grūtākās dziesmas apgūt trīs gadu garumā. Mēs mācījāmies Pētera Barisona "Pa zvaigžņu ceļu", kas ir svētku tituldziesma. Esam ielikuši milzīgu darbu, un šo skaņdarbu ir apguvuši pilnīgi visi aprīnča kori. Taču šogad šo dziesmu atstāja tikai A klases korim. Man ir žēl, ka mans un koristu darbs bijis veltīgs, esam izšķīduši spēkus. Drīzāk ir diskusija par to.

Pagājušajos svētkos Ērika Ešenvalda "Aizej, lietīņ" bija sarežģīts, taču viens no visskaistākajiem skaņdarbiem. Ja ir kaut kas grūts, tam ir vajadzīgs vairāk

laika. Liepājas koru aprīnči sākām apgūt programmu tieši ar grūtiem skaņdarbiem. Cits jautājums – vai nelielie kori šādus skaņdarbus var nodziedāt vieni paši? Viņi nevar, to neatļauj dalībnieku sastāvs, kurā varbūt ir viens tenors vai divi basi. Koros nav proporcijas starp balsu grupām, jo cilvēki ir izbraukuši un vīri mūsu dienās vairs nevēlas dziedāt. Ja dara laikus, ja ir gudrs diriģents, kas visu saplāno, kopkoris var apgūt arī grūtākas dziesmas.

Ir dzirdētas runas: kas tad tas par repertuāru, nav nevienas skaistas dziesmas. Tā nav. Dziesmu svētki nav ziņģu vakars, kurā visa publika dzied līdzī. Jau pirmsākumos ir bijis, ka kori dzied un publika klausās. Dziesmu svētki tomēr parāda prasmī, tautas kopību, tiem ir augstāks mērķis. Sadziedāšanās daļa ir naktī – laipni aicināti visi! ■

"Mums tas ir smags darbs"

✍ Inguna Spuleniece, "Kurzemnieks"

Deju kopas "Kuldīgas seniori" vadītāja Ramona Irbe par dejojāju LAIMDOTU STIRĀNI (80) teic, ka viņa šajos Dziesmu un deju svētkos būšot otra vecākā uz laukuma. Vecāks esot tikai kāds kungs tuvu 90 gadiem no cita senioru kolektīva.

To dzirdot, Laima (tā viņu sauc draugi un paziņas) gardi smejas: "Jā, iepriekšējos svētkos stāvējām blakus ar kungu, kurš man teica: "Meitenīt, neuztraucies, man ir tikai 80 gadu." Es dejoju visu mūžu, kopš sāku stāvēt. Esmu dejojusi vidusskolā Rīgā, tehnikumā Aizupē. Kad pārcēlos uz Kuldīgu, dejoju patērētāju biedrības kolektīvā, tad mēs pārgājām uz kultūras namu. Man gribas dejojot, man patīk, tas ir mans prieks un hobijs."

Laima piedalījies visos Dziesmu un deju svētkos kopš 1965. gada: "Toreiz skatē viss bija tik labi, bet paņēmām par lielu laukumu un sajaucām deju. Pēc tam stāvējām Rīgas Kolhoznieku namā kolonnas apķēruši un raudājām. Vienos svētkos lija tā, ka pēc pirmā koncerta noskrējām no laukuma, izgriezām brunčus, bet vakarā dejojām atkal – tajos pašos slapajos brunčos."

Jautāta, ko sagaida no šiem svētkiem, Laima atbild: "Lielu burzmu. Mums, dejojājiem, svētki ir smags darbs. Kad dejoj, tad baudi deju, bet, lai līdz tam nonāktu, smagi jāstrādā. Ideālie svētki būtu tādi, ka gandarījums ir visiem – dalībniekiem un skatītājiem. Pie mums tā nav. Cik daudz ir neapmierināto biļešu dēļ jau tagad! Savulaik dalībniekiem deva biļetes, mēs varējām arī dažus koncertus noskatīties. Tagad varam brīvā laikā paskatīties televizorā. Nav ne biļešu, ne laika."

Posmu starp svētkiem, gatavošanos tiem Laima sauc par interesantu laiku: "Svētki ir svinīgāki, bet starposma sākumā tu nezini, kas būs jāmacās, tad ar satraukumu gaidi skati – kā nodejosi, kāds būs komisijas vērtējums, vai piekāsies tehniskajai daļai, vai tam, kā tu uztver deju. Vērtējuma kritēriji ir smalki. Turklāt jādejo ar partneri, kolektīvā. Ja dejoj viens pats, pārējos neredzi, tu jau vari būt nez cik labs dejojājs, vienalga nekas nesanāks."

Laima domā, ka šoreiz repertuāra latīņa nav pacelta pārāk augstu. Deja esot vairāk stilizēta, izdomas bagātāka. "Kuldīgā dejojām lieluzvedumu "Māras zeme". Tajā jau bija labi redzamas stilizētās dejas. Ho-rogrāfiem Jānim Ērglim un Jānim Purviņam tādas patīk. Bet pareizi ir: ja katru gadu dejojams vienu un to pašu, neviens nenāks uz svētkiem. Daudz atkarīgs arī no tā, kā visi salikti uz laukuma, kā raksti vijas. Galvenais, lai tie, kas skatās, var no sirds priecāties, cik skaisti. Dejojāji pēc tam paskatīsies ierakstā televīzijā." ■

"Vienalga, cik dejojājs vecs, viņš atdod sevi visu. Lai tikai ir labi tiem, kas skatās."



LĀSMAS REIMANES FOTO

Laimdota Stirāne: "Katru reizi domāju, ka šie svētki būs pēdējie. Bet, nē, dejošu tik ilgi, kamēr būšu vecākā uz laukuma."

“Svētkus pa īstam var izbaudīt, TAJOS PIEDALOTIES”

✍️ Agrida Blumberga, “Talsu Vēstis”

SANDRA TĀLBERGA Talsu tautas nama sieviešu kori “Vaiva”, kurš aizvadītajā gadā nosvinēja 70. jubileju, iestājās 2012. gada rudenī. Līdz šim viņa ir piedalījusies trīs Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos un uzskata, ka tie katram koristam un dejotājam ir kaut kas īpašs.

“Dziesmu un deju svētki ir kā atskaites punkts, kā grandioza kulminācija ikdienas mēģinājumiem piecu gadu garumā. Mani uztrauc vienīgi nepatīkami laika apstākļi, kas varētu pabojāt garastāvokli un pašsajūtu. Garie mēģinājumi, vēlie vakari un neērtības, ko rada gulēšana uz matracīša, stāvēšana garās rindās uz dušu – tas viss jau ir izbaudīts, tāpēc īpaši vairs neuztrauc. Piedalīšanās koncertos Mežaparkā vienmēr rada pozitīvu savilņojumu. Manuprāt, šie svētki dejotājiem, dziedātājiem, orķestru un folkloras grupu dalībniekiem ir tāds kā salidojums.

Diemžēl saistībā ar šiem svētkiem jāsaprotas arī ar negācijām, jo biļetes spēj nopirkt tikai nedaudz gribētāju – tie, kuri tam var ziedot visu dienu, stundām stāvēt garās rindās. Nereti biļetes nopērk tie, kuriem tās nemaz nav vajadzīgas, un pārdod piecas reizes dārgāk. Dalībnieki šajos svētkos piedalās bez atlīdzības. Kāpēc vajadzētu pelnīt uz brīvprātīgo darba rēķina? Vai nebūtu cilvēci, ka katram dalībniekam iedotu pa biļetei, lai koncertu varētu noskatīties kāds no ģimenes? Deju uzvedumā “Māras zeme” dejos arī mani bērni, bet biļetes uz koncertu nedabūju. Nedaudz skumji...

Dziesmu un deju svētku koncertu apmeklēšana, šķiet, kļuvusi par modes lietu. Interesanti, kur visi kora mūzikas cienītāji un latviešu tautas deju mīļotāji ir ikdienā, kad tiek organizēti koncerti kultūras namos! Tur skatītāju rindas patukšas.

Dziesmu un deju svētkus pa īstam var izbaudīt, tajos piedaloties, ne no skatītāju rindām,” ir pārliecināta Sandra. ■



FOTO NO S. TĀLBERGAS PERSONĪGĀ ARHĪVA

2016. gadā Sandra Tālberga piedalījās Latvijas sieviešu un vīru kora salidojumā Cēsīs.

Lai tikai tiek uz svētkiem!

✍️ Inguna Spuleniece, “Kurzemnieks”

Lai arī pašvaldību pārstāvji vienmēr lepojas ar savu kolektīvu pārstāvējamajiem svētkos, tas, protams, ir arī finansiāls slogs, lai savējos godam sagatavotu un nodrošinātu ar visu nepieciešamo.

Kuldīgas novada domes Kultūras nodaļas vadītājas Daces Reinkopas pieredze, organizējot Kuldīgas novada ļaužu piedalīšanos Dziesmu un deju svētkos, ir kopš 1994. gada, bet pirms tam bijis arī Skrundas periods. Kultūras darbā D. Reinkopa ir jau 40 gadu. Jautāta par rūpēm, ar kādām pašvaldībai nākas saskarties saistībā ar svētkiem, viņa skaidro, ka katram svētku dalībniekam uzturam un naktsmītnēi pienākas 10 eiro no valsts budžeta, bet pārējo sedz pašvaldība.

Pirms skatēm vēl nav zināms, kuri kolektīvi piedalīsies svētkos šogad, bet speciāliste lēš, ka skaits varētu būt tāds pats kā iepriekš – ap 600 dalībnieku, ieskaitot kolektīvu vadītājus un administrāciju. Pašvaldības daļa svētku laikā vien varētu būt ap 40 000 eiro, bet, rēķinot izdevumus kolektīvu uzturēšanai arī starp svētkiem, finansiālais ieguldījums ir daudz lielāks.

“Pašvaldība rūpējas, lai kolektīvi spētu sagatavot repertuāru, lai būtu apģērbti, nodrošināti ar transportu, lai būtu, kur dzīvot un ko ēst. Mūsu uzdevums radīt visus apstākļus, lai

viņi varētu darīt savu darbu – uzstāties. Katru gadu liekam budžeta naudu, lai kaut pa drusciņai sagādātu tērpus. Nemaz nav tik daudz projektu konkursu, kuros var prasīt naudu tērpiem. Pārsvārā tie ir LEADER projekti. To veiksmīgi izmantojuši Snēpeles dejotāji, arī vidējās paaudzes deju kopa “Bandava”, viņi nodibinājuši dejotāju biedrību, kura raksta projektus. Līdz ar to viņiem ir vairāki tērpu komplekti. Šogad pirmo reizi 25 pastāvēšanas gados kamerkorim “Rāte” būs tautastērpi. Tam pašvaldība piešķir 24 000 eiro. Bet jauniešu koris “Lai top!” izmanto vecos tērpus, kas savulaik mantoti no rajona patērētāju biedrības. Rudenī devām katram kolektīvam pa 1000 eiro, lai piepērk klāt kādas detaļas. Arī deju kopai “Kuldīgas seniori” iedevām naudu, lai apģērbjas,” uzskaita D. Reinkopa. “Pašvaldība nodrošina 10 procentu līdzfinansējumu, ja kolektīvi startē projektu konkursos, maksā vadītājiem algu, sagādā transportu skatēm un konkursiem.”

Speciāliste priecājas par tendenci pieaugt pašdarbības kolektīvu skaitam: “Uz svētkiem ir reģistrējušies 27 kolektīvi. Klāt nākuši deju kolektīvi – “Renda”, “Rīva” Kurmālē, jauniešu deju kolektīvs “Austra”. “Bandavai” tagad ir divi sastāvi, viņi startē gan E, gan D grupā, kas ir augstākā pilotāža. Pagastu ansambļu sievas ir apvienojušās kopīgā korī “Gaisma”, kas darbojas Kuldīgas Kultūras centrā. Plašas iespējas ir arī lietišķajā mākslā, folklorā.” ■

10 dienās – piecu gadu darbs

✍️ Ieva Vilmane, “Saldus Zeme”

Šajos Dziesmu un deju svētkos notiks 46 pasākumi 32 vietās Rīgā.

Svētku organizētājs Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC) atzīst, ka programma ir piesātināta. Tā domā arī Dziesmu un deju svētku koordinatore Brocēnu novadā, Gaiķu tautas nama vadītāja Ilze Konstante, taču neredz pasākumus, kurus varētu svītrot. “Svētkiem piecus gadus gatavojas visu nozaru pašdarbības kolektīvi, ne tikai dejotāji, koristi. Un katram ir ļoti nozīmīgi svētku nedēļā būt Rīgā,” atgādina I. Konstante.

Kādēļ programma ir tik blīva? Piemēram, dzirdēti ierosinājumi atteikties no sakrālās mūzikas, jo Dziesmu un deju svētki sakņojoties latviešu tautas nemateriālajā mantojumā, proti, folklorā. Dziesmu svētkos garīgā mūzika skanējusi kopš 1873. gada, instrumentāli vokālie un orķestru koncerti rīkoti kopš 1888. gada. Dejotāji pirmo reizi piedalījās 1948. gadā, koklētāji – 1975., tautas mūzikas kolektīvi – 1985. gadā. Arzemuju latvieši savā etniskajā dzimtenē pirmo reizi dziedāja un dejoja 1990. gadā. Pirms 15 gadiem dalībnieku pulkā pieņēma folkloras kopas un vokālos ansambļus, bet amatierateātrus piepulcēja pirms 10 gadiem. Tāpat Dziesmu svētki vairs nav iedomājami bez tautas lietišķās mākslas.

LNKC rēķina: iepriekšējos svētkus apmeklēja 500 tūkstoši cilvēku, neskaitot 40 tūkstošus dalībnieku. Visu maksas un bezmaksas pasākumu vietas bija pārpildītas, taču par Mežaparku un Daugavas stadionu karsti debatē tāpēc, ka arī šis



ANDREJA SERGEJEVA FOTO

Ilze Konstante Dziesmu un deju svētkos koordinēs aptuveni 160 dalībnieku no deviņiem Brocēnu novada kolektīviem.

abas visietilpīgākās norises vietas ir par mazu.

“Dziesmu un deju svētku dalībnieki pieredzējuši, ka dienas pirms galvenajiem koncertiem paiet ļoti intensīvos mēģinājumos (piemēram, dejotāji mēģinās no pulksten 8 līdz 23). Koristiem mēģinājumi sākas sestajā dienā, dejotājiem – piektajā, tāpēc tie, kuri ļoti, ļoti vēlēšies, svētkus varēs baudīt pirms mēģinājumiem. Ar dalībnieka identifikācijas karti nodrošināta brīva ieeja noteiktos maksas pasākumos, ieskaitot deju un kora noslēguma koncertus. Ne reizi neesmu dzirdējusi aizvainojumu vai pārmetumus, ka piecus gadus strādāts svētku vārdā, taču tos izbaudīt var maz,” skaidro I. Konstante un ir izpratnī vērtē organizētāju darbu – desmit dienās ietilpināt visu Latvijas amatiermākslas nozaru piecu gadu darbu. ■



Patīk izaicinājumi, kas dod izaugsmi

✎ Jolanta Hercenberga,
"Kurzemnieks"

Kā Rafa izrādē "Zēns", Edžiņš "Indrānos", Malkas cirtējs "Asins kāzās", Rūdis "Skroderdienās Silmačos", Karls ģimenes pasakā "Sudraba slidas", Kapteinis "Plikpaurainajā dziedonē" un daudzās citās lomās uz Latvijas Nacionālā teātra skatuves redzams kuldīdznieks JURĢIS SPULENIEKS.

J. Spulenieks mācījies Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, spēlējis jauniešu teātrī "Focus". Pēc skolas iestājies Mūzikas akadēmijā horeogrāfos, bet nākamajā gadā, kad Latvijas Kultūras akadēmijā uzņemts aktieru kurss, pieteicies tajā. Parāleli studijām spēlējis izrādēs neatkarīgajā teātrī "Dirty Deal Teatro", kam bijusi sadarbība ar Latvijas Nacionālo teātri, kurā pēc akadēmijas pabeigšanas 2014. gadā piedāvāts darbs arī Jurgim.

– Vai tā laika sapņi, kad gribēji kļūt par aktieri, saskan ar šodienas realitāti?

– Iespāids par teātri man bija veidojies no redzētajām izrādēm, pēc kurām ir aplausi un aktieri saņem ziedus. Realitātē tā ir tikai aisberga redzamā daļa, kurai apakšā ir milzīgs blāķis ar darbu, kas jāiegulda un ko tagad daru. Tas ir nepateicīgs tajā ziņā, ka ir darbs ar sevi. Nav viegli, ērti un patīkami. Ir jālauž pašam savi paradumi, kādreizējie viedokļi, uzskati. Jāatzīst, ka, strādājot šajā profesijā, ir jāpiemīt nelielai devai mazohisma. Ir jābūt gatavam uz dažādiem izaicinājumiem no režisoru, kritiķu, skatītāju, teātra vadības puses un arī pašam pret sevi.

– Kā jūties teātrī kā jaunais aktieris?

– Esmu tādā neveiklā starpposmā. Jūtos jauns, bet neesmu pavisam jauns un arī vidējā paaudzē vēl neiederu. To es šobrīd uzskatu par problemātiku. Sajūtas ir kā pusaudzīms, kad ne vairs ar sīkajiem spēlēties, bet lielo klubīnā arī vēl netiec.

– Kādas lomas tev piedāvā?

– Esmu spēlējis dažādas, bet kaut kādā ziņā tas ir jautājums par stereotipiem. Repertuārteātrī aktieri lomas paši neizvēlas. Tās piešķir režisors, teātra vadība, vai arī citādos apstākļos notiek atlase. Bieži vien tās tiek piešķirtas ne ar mērķi, lai tu kā aktieris varētu pierādīt kaut ko jaunu, uz ko esi spējīgs, bet piedāvā to, kas atbilst jau zināmajam aktiera spējām. Piemēram, zināms, ka šī aktrise ļoti labi raud, tādēļ dod viņai cietējas lomu. Diemžēl kaut kādā ziņā tā ir problēma, jo manā profesijā var augt un attīstīties ar lomām, kas ir dažādākas, arī lielākas, kur ir lielāki izaicinājumi un uzdevumi, aktierim kā cilvēkam jāpārvar psiholoģiskie pagriezieni. Ja tādas nedod, tad apstājas profesionālā attīstība.

– Kādas lomas tev vislabāk patīk spēlēt?

– Es sev par virsmērķi izvirzu katrā izrādē un lomā atrast vismaz vienu epizodi, kurā kaifoju. Ja izdodas atrast vairāk par vienu vietu, kas man izrādē patīk, tad tā jau ir ekstāze. Ir dienas, kad piecelies ar ne to kāju un saproti, ka negribas kaut ko



ARTŪRA KONDRĀTA FOTO

Teātra mājaslapā Jurgis raksturots kā aktieris, kurš sava tēla pārdzīvojumus, gribu un biogrāfiju spēj nospēlēt bez vārdiem.

spēlēt.

Man patīk spēlēt kamerzālēs, jo tajās katra izrāde ir kā eksāmens. Tur ir tuvplāns, ļoti ciešs kontakts ar skatītāju, kurš ļoti labi jūt, kurā brīdī notiek pa istam un kurā aktieris melo. Līdz ar to spēlēt kamerzālē ir izaicinājums. Man patīk izjust to enerģētiku, ko izrādes laikā var gandrīz vai ar rokām sataustīt. Mani tas uzmun-drina. Līdz ar to manas šibrīža favorītlo-mas ir kamerzālēs spēlētās.

Patīk arī teātra lielā skatuve. Tur skatītājs nav tik tuvu, aktieris var paslēpties aiz gaismām, grima, scenogrāfijas, bet ir lieliska iespēja spēlēties ar formām.

Interesanti ir strādāt izrādē "Plikpaurainā dziedonē", kurā esmu ugunsdzēsības kapteinis. Tā ir absurda dramaturģija, un Latvijā tādas lugas šaz tiek iestudē-tas. Indra Roga taisīja šo izrādi, un viņa bija atradusi jaunas izteiksmes formas. Mēģinājumos es pozitīvā veidā sajutos kā akadēmijas laikos. Daudz guvu sev. Jo ir procesi, kuriem izej cauri, veidojot lomu, bet saproti, ka sev neko neiegūsti.

Šajā gadījumā es ieguvu. Man tas deva cita veida šķautni, kā domāt, skatīties uz lietām, arī uz savu darbu. Man ļoti patīk šo lomu spēlēt un vērot skatītāju reakciju. Jo absurda dramaturģiju nevar kodēt vaļā ar loģiku. Tiklīdz to sāc darīt, saproti, ka esi piemulķots.

Patīk spēlēt bērnu izrādi "Mazais ganiņš", jo iepriekš nebiju izjutis tik ciešu mijiedarbību ar skatītāju kā tajā. Lugā nav rekvizītu, tiek vadīta bērnu iztēle. Ir fenomenālas izjūtas, kad jūti, kā viņi darbojas, ka viņiem patīk tas, kas notiek. Izrāde ir ap stundu gara, un pēc tās esmu absolūti lupatās, jo atstāju tajā visu enerģiju. Bērnu nekad neapmānīsi.

– Kā teātris tevi maina kā personību?

– Katra nospēlētā loma atstāj noslaņojumu. Ir bijušas situācijas, kad dzīvē kaut kas notiek, un es par šo situāciju padomāju no kāda spēlētā tēla viedokļa. Saprotu, ka šobrīd domāju tā, kā viņš to uztvertu. No vienas puses, tas ir interesanti, bet, no otras puses, tas parāda šīs profesijas šizofrēnisko pusi.

! ATZINĪBA

- 2012. gadā nominācija "Gada debija" par Armanda lomu lugā "Kucēni", lomu izrādē "Dzin" un Akakija Akakijeviča lomu lugā "Cilvēks šinēlī".
- 2013. gadā balva "Gada jaunais skatuves mākslinieks" par Edžiņa lomu lugā "Indrāni" un lomām izrādē "Minga rēgi".

– Kādas izrādes tev vislabāk patīk?

– Mūsu teātrī Ojāra Rubeņa vadībā ir izdevies panākt, ka repertuārā nav vienīgi salonkomēdijas. Ir daudz izrāžu, kas liek domāt, šķetināt, rada pēcgaršu. Cilvēkiem patīk nākt uz teātri atpūsties, izklaidēties. Tas nav nekas slikts, bet man liekas, ka izklaidi var arī gudri taisīt. Kad skatītājs atpūšas, smejas, bet viņam pēc tam ir arī par ko padomāt. Mans grimētavas kolēģis Jānis Vimba, beidzot Kultūras akadēmijā režiju, taisīja diplomdarba izrādi "Art". To skatoties, es ļoti labi atpūtos, izsmējos, jo tajā ir precīzi psiholoģiski atpazīstamas situācijas, un arī aizdomājos par draudzību, cilvēka vērtību, snobismu draudzībā. Ja tā notiek, tas ir viens no kritērijiem, pēc kā vērtēju, ka izrāde ir laba.

– Kāda šobrīd Latvijā ir teātra misija?

– Es kā ideālists uzskatu, ka teātra sūtība ir padarīt pasauli labāku. Vai to šobrīd teātris pilda Latvijā? Nezinu. Lai izdzīvotu, nepietiek vienīgi ar valsts dotāciju, līdz ar to teātrī jābūt savam piensumam, lai nopelnītu un mašīnērija grieztos. Tā ir problēma. Bieži vien pelnīšanas dēļ apjoms, ar kādu mēs strādājam, ir pielīdzināms fabrikai. Daudzums, ko nospēlējam, pirmizrādes, ko sezonas laikā sagatavojam. Reizēm pat skatītāji nespēj visu noskatīties, kad luga jau tiek noņemta no repertuāra. To ietekmē finanšu resursu sfēra, ko es ne līdz galam labi pārzinu. Varbūt vajadzētu domāt par risinājumiem, lai kultūrai būtu vairāk naudas. Šī tendence jūtama arī Teātra dienā. Mēs to esam komercializējuši. Tajā vienmēr ir koncerts, kas piepilda kasi. Tas ir labi, bet tajā pašā laikā es ar skaudību skatos foto, kur redzams, ka pirms četrdesmit gadiem Teātra diena bija svētki teātra cilvēkiem. Teatrāls gājienis cauri pilsētai, Vecrīgā skatuve, kur katrs sagatavojis savu priekšnesumu, pūlis skatās. Man ir žēl, ka esam to pazaudējuši.

– Tu filmējies arī kino?

– Jā, vairāk daudzseriju filmās, īsfilmās. Šobrīd seriālā "Sveša seja", iepriekš "Ēnu spēlēs". Jaunajā sezonā būšu arī seriālā "Viņas melo labāk".

– Kāda ir atšķirība izjūtās, filmējoties kino un spēlējot teātrī?

– Teātrī viss notiek hronoloģiskā secībā, katra tēla emocijas, iekšēja izjūta loģiski rodas no iepriekšējās epizodes. Kino tā nav. No rīta var uzņemt filmas beigas, kur tēls ir kaut kādā noteiktā emocionālā noskaņojumā, bet vakarā tos notikumus, kas hronoloģiski bijuši iepriekš. Aktierim jāspēj radīt tēla noskaņojumu bez iepriekšējās loģiskas nonākšanas līdz tam. Kino var salīdzināt ar kamerzāli, tas prasa tuvplānu, un tas prasa īstumu.

– Kādu saredzi sev kā aktierim nākotnē?

– Aktierim, strādājot repertuārteātrī, savu nākotni saredzēt ir viena no lielākajām problēmām, jo viņš sev lomas nepiešķir. Bet es kā Jurgis Spulenieks gribu no šīs profesijas paņemt visu, ko tā dod. Laiks rādīs. ■

PRĒMIJA – piemiņai un motivācijai



Žaņa Sūniņa vārdā nosaukto prēmiju pagājušajā gadā saņēma mākslinieks Jānis Lagzdiņš.

EDGARA LĀČA FOTO

Elīna Lāce, "Talsu Vēstis"

Pavasaris Talsu un Rojas novadā tradicionāli ir laiks, kad ne vien uzplaukst pirmās puķes, bet tiek pasniegtas arī prēmijas kultūras jomā. Aleksandra Pelēča literārā prēmija Talsos, kā allaž, kādam kļūs par dāvanu rakstnieka dzimšanas dienā, 10. aprīlī, bet 15. aprīlī kļūs zināms Talsu mākslinieka Žaņa Sūniņa vārdā nosauktās prēmijas saņēmējs vizuālajā mākslā, tomēr šoreiz gribas godā celt Rojas novadu, kur Pastariņa prēmijas mūžs mērāms jau vairākos gadu desmitos.

PIRMAIS DABŪJA ZIEDONIS

Sanāk, ka Pastariņa prēmija, ko Rojas novadā pasniedz kopš 1982. gada, ir raksta autore vienaudze. Tiesa gan, ar vienu izņēmumu – tā tiek pasniegta reizi divos gados, un 2021. gadā, atšķirībā no manis, piedzīvos vien 20. jubileju. Pārskats par šo laiku bibliotēkā apkopots divās diezgan mapēs. Tās šķirstot, pamanu, ko rakstnieks Uldis Auseklis sacījis 1993. gadā: "Katra bērnu grāmatas autora sapnis – saņemt Pastariņa prēmiju. Rojā dzīvo gudri vīri un sievas, kuri ne tikai reņģes, brētliņas un lašus ķer, bet arī saprot, ka laba bērnu grāmata katram puikam un meitenei jaunu pasauli pavērs, un visbiežāk tā būs mūsu pašu mīļā Latvija." Skaisti vārdi, kas nav zaudējuši aktualitāti!

Lai arī par Pastariņa prēmijas pirmās sākumu tiek uzskatīts 1982. gads, doma par šādu apbalvojumu radusies jau 1980. gadā, un pie prēmijas šūpuļa stāvējis ne vien zvejnieku kolhoza "Banga" priekšsēdētājs Miķelis Lisments, bet arī izcilais rakstnieks Imants Ziedonis. "Un Ziedonis arī pirmais to prēmiju dabūja! Bija jau arī, par ko," smejas Rojas novada bibliotēkas vadītāja Irēna Sviņiņa, kura tolaik strādāja Rojas bērnu bibliotēkā. Vēlāk šefība par prēmiju tika nodota tieši bērnu bibliotēkai, kur to ilgu gadus loloja bibliotēkas vadītāja Inta Celmiņa. "Jāsaka Intai liels paldies par to, ka laikā, kad kolhozi bruka, viņa gāja uz ciema padomi runāt, lai tā pārņem

prēmijas turpināšanu," atzīst I. Sviņiņa. "Domāju, ka prēmija lielā mērā joprojām pastāv, pateicoties Intas Celmiņas entuziasmam un neatlaidībai," piekrīt Rojas novada bibliotēkas bērnu nodaļas vadītāja Iluta Graudiņa. Laiki ir mainījušies, reforma sekojusi reformai, naudas bijis tik, cik bijis, bet aizvien pie varas bijuši ļaudis, kuri uzskatījuši, ka iesāktais jāturpina. "Mēs jau arī visu laiku kladzinām: "1982. gadā aizsāka prēmija!" Kurš tad nu būs tas, kurš kaut ko tik senu izbeigs?" joko bibliotekāres.

VĒRTĒ BĒRNI UN PIEAUGUŠIE

I. Graudiņa spriež, ka mūsu laikos prēmijas laureātu izvērtēšana notiek nesalīdzināmi vienkāršāk nekā agrāk, kad tas bija pompozs pasākums, gana daudzskaitlīgai komitejai sēžoties pie sarunu galda zem Ļeņina portreta. "Tagad, protams, saziņa ir elektroniska. Sazinās ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāju Silviju Tretjakovu, kurai Rakstnieku savienības komisija ir "kaujas gatavībā", jo tās dalībnieki jau paši Pastariņa prēmiju ir ierakstījuši plānā. Atliek vien dot signālu, ka jāsāk rušināties, un tad viņi izdomā: tam vai citam prēmija pienāktos. Protams, meklēju arī te, uz vietas, visas divu gadu laikā izdotās grāmatas. Vēršos pie savām kolēģēm, pieaugušajiem, bērniem, eju uz skolu," uzskaita bibliotēkas bērnu nodaļas vadītāja.

Sākotnēji prēmiju piešķir tikai bērnu grāmatu autoriem, bet kopš 1993. gada to saņem arī ilustratori. Ne katrs bērns izlasa visas grāmatas, tomēr par ilustrācijām vērtējumu var izteikt jebkurš. Pieaugušo un bērnu domas ilustrāciju vērtēšanā mēdz atšķirties. I. Graudiņa stāsta, kā pati reiz jūsmojusi par skaistām actiņām un mīļīgām sejiņām kādā grāmatā un pieredzējusi, ka 5. klases meitenes par šīm ilustrācijām vien nosaka: "Cik bērnišķīgi..."

Grāmatu satūra vērtēšanā palīdz arī pieaugušie. "Sasaucu kopā latviešu valodas skolotājus, pieaicinu skolas bibliotekāri, un sarunu veidā nonākam līdz lēmumam. Mēs piedāvājam savu variantu, Rīgas puse – savējo, un līdz



EDGARA LĀČA FOTO

Rojas bibliotēkas bērnu nodaļas vadītāja Iluta Graudiņa ar rakstnieces Luīzes Pastores un ilustratoras Elīnas Brasliņas darbiem, kas pērn ieguva Pastariņa prēmiju.

šim man ir laimējies, ka mūsu domas ir sakritušas. Nezinu, kas būs tad, ja domas nesakrītīs," smejas I. Graudiņa. Tad atliek sazināties ar izvēlēto rakstnieku un ilustratoru un rīkot apbalvošanas pasākumu Rojā. "Kādā no pasākumiem vajadzētu vēlreiz izlasīt "Pastariņa dienasgrāmatu", citādi bērni nemaz nezina, kas ir Pastariņš," neslēpj bibliotēkas bērnu nodaļas vadītāja.

Šopavas Pastariņa prēmiju nepasniegs, bet 2019. gadā to piešķirs jau 19. reizi. Bibliotekāres spriež, ka būtu labi, ja prēmiju varētu palielināt, tomēr arī pašlaik dažs mākslinieks, saņemot ne vien bērnu atzinību un diplomu, bet arī reālu naudas balvu, nopriecāties, ka tā darīs iespējamu kāda sapņa piepildīšanos. No ikdienišķajiem ienākumiem jau sanākot vien otām un krāsām...

STIMULĒ ROSĪTIES NOVADPĒTNIKUS

2000. gadā par godu Aleksandra Pelēča (1920–1995) 80 gadu jubilejai Talsu novada dome iedibināja tradīciju piešķirt literāro prēmiju par darbiem, kas veltīti Talsu, Dundagas, Mērsraga un Rojas novadam (tolaik vēl Talsu rajonam). "Aleksandra Pelēča literārā prēmija tiek piešķirta vienam autoram, kurš ieguvis pretendentu izvērtēšanas komisijas augstāko vērtējumu par izcilu literāru darbību, kas ir dziļi saistīta ar sava laikmeta un sava novada norisēm. Prēmijas mērķis ir apzināt, novērtēt un

popularizēt darbus un to autorus par ieguldījumu A. Pelēča daiļrades pētniecībā un popularizēšanā, kā arī izcelt mākslinieciski augstvērtīgus prozas, dzejas, publicistikas, vēstures pētniecības un literatūrzinātnes darbus, kas veltīti Talsu novadam, reģionam, nozīmīgiem novada dižļaudīm. No 2014. gada prēmija tiek pasniegta katru gadu. Talsu Galvenās bibliotēkas notikumu klāstā Pelēča prēmijas pasniegšana un darbs, kas saistīts ar grāmatu atlasī un izvērtēšanu, ir ļoti nozīmīgs. Šis ir viens no veidiem, kā tiek atbalstīta novadpētniecība un novadpētnieki Talsos," uzskata Talsu Galvenās bibliotēkas vadītāja Vija Nagle.

Kopš 2004. gada Mākslas dienās Talsu novada pašvaldība pasniedz mākslinieka Žaņa Sūniņa (1904–1993) vārdā nosaukto prēmiju vizuālajā mākslā. To saņem Talsu novada mākslinieks vai mākslinieku grupa par augstvērtīgiem sasniegumiem, spilgtu un radošu devumu vizuālajā mākslā iepriekšējā kalendārā gada laikā vai laika periodā, kurā darbi ir parādīti publiskajā telpā. Varam tikai minēt, kas prēmiju saņēms šogad, bet iepriekš ar to pausta atzinība tādiem māksliniekiem kā Jēkabs Sprinģis, Andris Biezbārdis, Ritma Lagzdiņa, Inese Milberga, Ojārs Feldbergs, Dainis Kārkluvāls, Uldis Balga, Modris Sapuns, Guna Millersone, Andris Vītols, Jānis Lagzdiņš, biedrība "Ciparnīca. Tals' keramik". ■



DAIŅA KĀRKLUVĀLKA FOTO

Pērn Aleksandra Pelēča prēmiju piešķirā Visvalža Tukmaņa darbam "Caur laikiem".

Mūzika

02. aprīlī teātra namā "Jūras vārti" Ventspilī un 20. aprīlī Kuldīgas Kultūras centrā "Rumbas kvarteta" koncerts "Vecmeistara dziedātās dziesmas". Programma veltīta Eduardam Rozenštrauham, kuram šogad aprit 100 gadu.



07. aprīlī, atklājot koncertu sērijas "Pasaule Lielajā dzintarā" 2018. gada sezonu, koncertzālē "Lielais dzintars" Liepājā notiks ceļojums klubu mūzikas pasaulē kopā ar "Absolute Ensemble", pianistu Frančesko Tristano un diriģentu Kristianu Jervi. Pirms 25 gadiem Ņujorkā dibinātās apvienības "Absolute Ensemble" repertuārā atraktīvi sapludināts šķietami nesavienojamais – klasiskā ieskanas džeza, roka, fanka un pat hiphopa ritmi.

09. aprīlī Saldus Mūzikas skolas akustiskajā zālē pianista Daumanta Liepiņa klaviermūzikas vakars. Starptautiskos konkursos panākumus guvušais bijušais Saldus Mūzikas skolas audzēknis saņēmis Lielo mūzikas balvu "Gada jaunais mākslinieks", pašlaik studē Ingesundas Mūzikas augstskolā Zviedrijā.



13. aprīlī Kuldīgas Kultūras centrā 60 gadu jubileju svinēs viens no tautā iemīļotākajiem dziesmu un tekstu autoriem, komponists un mūziķis Gunārs Meijers. Jubilejas koncertprogramma solās būt emocionāli piesātināta, jo piedalīsies jubilāra draugi un domubiedri Gints Žilinskis, Gundars Lintīņš, Juris Veremejs un Zigmunds Žukovskis, kā arī Viesītes jauktais koris un dzejnieks Leons Briedis.

14. aprīlī Talsos notiks jau XIV Kārļa Ferdinanda Amendas Mūzikas svētki, kuru laikā Talsu Mūzikas skolā norisināsies starptautiskais mūzikas skolu stīgu instrumentu individuālo izpildītāju un ansambļu konkurss, bet dienas noslēgumā Talsu tautas namā ikviens varēs baudīt konkursa laureātu un Ziemeļkurzemes jauniešu kamerorķestra koncertu.



20. aprīlī Ventspilī, teātra namā "Jūras vārti", bet **28. un 29. aprīlī** Liepājā, koncertzālē "Lielais dzintars", ar solokoncertu "Pa ceļam", kurā skanēs gan klausītāju iemīļotas dziesmas, gan skaņdarbi no jaunā albuma "Pa ceļam", viesosies pazīstamais mūziķis un dziesmu autors Dons.

Mantojums

02. marta Kuldīgas novada muzejā skatāma izstāde "Kārlis Davidovs – čella stīgu pavēlnieks". K. Davidovs ir krievu čella skolas pamatlicējs, izcils mūziķis, komponists un pedagogs, pirms 180 gadiem dzimis Kuldīgā. Viņa vārdu nes starptautiskais čellistu konkurss, kas jau 10. reizi šopavasār izskanēs Kuldīgā. Izstāde atklāj izcilās personības dzīvi un daiļradi.

07. aprīlī Kapelleru namā Saldū notiks IX Kurzemes tautas muzikantu saiets. Piedalīsies blūmizeristi un akordeonisti, tiks spēlētas mandolīnas un pat zāģi. Saieta būtība – radīt dalībniekiem prieku par kopīgu muzicēšanu, tāpēc pulkā aicināti arī citi tautas muzikanti, kas spēlē individuāli, duetā vai nelielā grupā.

Kino

20. aprīlī kinoteātros visā Latvijā, tostarp kinoteātrī "Cinema Balle" Liepājā, "Rio" Ventspilī un Kuldīgas Kultūras centrā, sāks rādīt vienu no Latvijas simtgades filmām, režisores Ināras Kolmanes spēlfilmu "Bille", kuras pamatā ir dzejnieces un rakstnieces Vizmas Belševicas biogrāfiskais romāns "Bille". Filma ir smeldzīgs un vienlaikus dzīvi apliecinošs, asprātīgs un cerībpilns stāsts par kāda cilvēkberna pieaugšanu un attiecībām ar pasauli pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu nogalē Latvijā.



Māksla

05. aprīlī Liepājas muzejā atklās Kazahstānas mākslinieces Leilas Mahatas personālizstādi "Te nu es esmu". Tā būs mākslinieces darbu izlase Latvijā no Vīnes galerijām.



Līdz 30. aprīlī Saldus pilsētas bibliotēkā Aigas Beinarovičas izstāde "RE-PET". Viņa, izmantojot PET pudeles un pārvēršot nicināto taru līdzīgu dārgakmeņiem, rāda gaismas un krāsas transformāciju. Pārvērtības notiek, kad tumšā telpā ieslēdz mobilā tālruņa lukturīti...



Livonijas ordeņa pili Ventspilī **līdz 4. maijam** apskatāma mākslinieces Birutas Baumanes (1922–2017) gleznu izstāde no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja krājuma. Ar šo izstādi Ventspils muzejs uzsāk izstāžu ciklu "Latvijas zelts", kurā šogad iecerēts eksponēt Latvijas mākslas un kultūras vērtības. Izstādē aplūkojamās 26 gleznas no mākslinieces dāvinājuma (kopumā ir 84). Pat šķietami vienkāršā klusās dabas attēlojumā sajūtama B. Baumanes nerimstošā klātbūtne un dzīves alkas.

Teātris



10. aprīlī teātra namā "Jūras vārti" Ventspilī skatāma Nacionālā teātra izrāde "Cilvēki, lietas un vietas" (režisors Valters Stīls). Britu dramaturga Dankana Makmillana lugas galvenā varone savu talantu realizē uz skatuves, bet ar teātri ir par maz. Bēgšanai no dzīves viņa izmanto arī narkotikas, un to spēks izrādās lielāks par viņas pašas gribu – izrāde jāpārtrauc, teātris jāatstāj. Bet – pat visveiksmīgākā rehabilitācijas programma spēj cilvēkam palīdzēt atbrīvoties no atkarībām tikai tad, ja viņš pats to vēlas.

11. aprīlī Kuldīgas Kultūras centrā ar komēdiju "Optimists" viesosies teātris "Panna". Izrādes autors Uģis Segliņš, režisors Juris Rijnieks. Tā ir priecīga vēsts divās daļās par to, kā kulties pa dzīvi, paliekot optimistam. Galvenajā lomā aktieris Gints Grāvelis.



14. aprīlī Liepājas teātrī gaidāma pirmizrāde režisora Viestura Meikšāna iestudējumam "Mizantrops". Izrāde pieteikta kā komēdija par godīgumu. Tās pamatā ir dramaturga Martina Krimpa mūsdienu versija Moljēra lugai. Mizantropa Alsesta loma uzticēta Gatim Malikam.

No 19. līdz 25. aprīlī Liepājas teātrī ar viesizrādēm "80 dienās apkārt zemeslodei", "Rudenīgais blūzs", "Kaķis uz nokaitēta skārda jumta" viesosies Valmieras Drāmas teātris.

Citas lietas



01. aprīlī Jūrmalas parka Bērnu laukumā Liepājā Lieldienu svinēšana notiks kopā ar lupatu lelli Lupi un koka vīriņu Konstantīnu no Latvijas Televīzijas bērnu raidījuma "Kas te? Es te!". Kopā ar iemīļotajiem raidījuma varoņiem lieli un maži svinētāji mēģinās atrisināt svarīgāko Lieldienu mīklu – no kurienes un kā rodas košās Lieldienu olas? Notiks saulgrīžu darbnīcas, varēs krāsot olas un modināt pavasari ar tautasdziesmām, dejām un rotaļām.

15. aprīlī Talsu tautas namā atklās grāmatu "Mēs esam Talsi". Tajā apkopoti 100 talsenieku portreti, kas Talsos un citur Latvijā kopš pagājušās vasaras skatāmi fotogrāfa Aināra Mazjāņa izstādē ar tādu pašu nosaukumu. Fotogrāfijas tapušas nevis ar digitālo, bet ar filmiņu aparātu, katram talseniekam atvēlot vien piecus kadrus, no kuriem izstādei izvēlēts tas, kurš vislabāk parāda projekta dalībnieka būtību.



16. aprīlī Liepājas teātrī notiks Liepājas Baleta un deju studijas 15 gadu jubilejas koncerts.